

MÖTE MELLAN KONST & LANDSKAPSARKITEKTUR

-
gestaltning av Malmö
konsthalls utemiljö
samt
en rumslig studie av
utställning av konst

SAMMANFATTNING

Ambitionen med detta examensarbete är först och främst att skapa en representativ utemiljö kring Malmö Konsthall som speglar konsthallens fantastiska inre. Under arbetets gång har det blivit mer och mer tydligt att även Magistratsparken som ligger precis intill bör inkorporeras i projektet.

Arbetet syftar även till att undersöka om det är möjligt att genomföra tillfälliga konstutställningar utomhus på denna plats. Finns det överhuvudtaget intresse att ställa ut här och vilken typ av rumslighet krävs i så fall? Hur kan man förbereda för utställningar men ändå bevara platsens flexibilitet så att dörrar öppnas för konstformer av alla de slag att ställa ut här?

ABSTRACT

The primary ambition of this degree thesis is to create a representative outdoor environment that surrounds Malmö Konsthall (Malmö art center) which reflects the amazing inside of the artcenter. During this work it has become more and more obvious that Magistratsparken, which is situated right next to the artcenter, ought to be incorporated into this project.

This thesis aims to examine the possibilities of implementing temporary outdoor artshows on this site. First; is there any interest in exhibiting art at this site? And secondly, if that is the case, what are the spatial needs and how can you prepare the place for future exhibitions and still keep its flexibility for different kinds of art forms to comfortably perform at this site?

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	002
ABSTRACT	003
BAKGRUND	006
Mål & syfte	
Problemformulering & frågeställning	
Metodbeskrivning & avgränsning	
PLATSEN	010
Platsen i makroperspektiv	
Platsen i mikroperspektiv	
Iakttagelser på platsen	
OMVÄRLDSANALYS	040
Parkperspektivet	
Utställningsperspektivet	
Offentlig konst i Malmö	
Sammanfattning	
DISKUSSIONSUNDERLAG	066
Carl Theodor Sørensen	
Ett förslag tar form	

INTERVJUER	080
Inledande intervjuer	
Intervjuer med tre konstnärer	
Analys av intervjuer	
FÖRSLAG	100
Filosofi	
Funktion & förberedelse	
Förändring	
Sekvensstudier & snitt	
Flexibla utställningar	
DISKUSSION OCH REFLEKTION	118
SLUTNOTER	122
KÄLLOR OCH LITTERATUR	123
EPILOG	124

BAKGRUND

MÅL & SYFTE

PROBLEMFÖRMULERING & FRÅGESTÄLLNING

METODBESKRIVNING & AVGRÄNSNING

Under min tid som praktikant på Stadsfastigheter 2005 fick jag i uppgift av min handledare Görel Larsson att fundera över vad som kan göras med den mark som omger och tillhör Malmö Konsthall. Denna uppgift fullbordades dock ej under praktikperioden utan togs upp i mitt examensarbete istället. Jag har valt att även involvera Magistratsparken i projektet eftersom det känns rumphugget att utesluta den och man bör dra nytta av parkens innevarande kvaliteter. Jag vill nämna att jag inte är fackman då det gäller konstaspekten i detta arbete men jag tror att mina landskapsarkitektoniska färdigheter i kombination med min förmåga att ta till mig information är kvaliteter som kan föra mig mot mitt mål, nämligen att skapa en intressant plats kring Malmö Konsthall!

MÅL & SYFTE

Målet är att omgestalta den utemiljö som omger Malmö Konsthall i syfte att visa institutionens pondus. 2003-2005 gestaltades Magistratsparken om men utanför konsthallen gjordes ingenting. Malmö Konsthall är en internationellt ansedd konsthall med en fantastisk interiör, något som dess yttre omgivning bör spegla. Målet är även att tillgängliggöra konsten genom att förbereda för konstarrangemang utomhus, något som åstadkoms med hjälp av en flexibel utställningsyta som

flyter över områdesgränserna. På så sätt presenteras konsten på ett multifunktionellt plan, där man erbjuds såväl konst som parkupplevelse parallellt. Syftet är att skapa en vacker och intressant omgivning till Malmö Konsthall som kan förändras över tiden, i takt med olika utställningar eller i takt med årstidernas växlingar och då den intilliggande Magistratsparken inkorporeras i projektet skapas en sammanhängande helhet som gör kopplingen mellan park och konsthall mer tydlig, vilket är till gagn för de båda.

PROBLEMFÖRMULERING & FRÅGESTÄLLNING

Marken för det aktuella området ägs av Malmö stad, men lyder under två olika förvaltningar, dels Gatukontoret och dels Stadsfastigheter. Detta skulle kunna innebära problem om man vill åstadkomma en övergripande gestaltning som överträder förvaltningsgränserna. Man kan även fråga sig om det är rätt att ge sig in i debatten om hur och var konst skall ställas ut utan att vara fackman i ämnet. Vidare kan man fundera över om det är möjligt att

skapa en miljö utomhus som är intressant för konstnärer att ställa ut tillfälligt i? Vad krävs för att få till stånd utställningar på denna plats och finns det överhuvudtaget intresse av att ha utställningar just här? Finns redan förutsättningarna i parken men att det enbart är brist på engagemang som gör att platsens fulla potential ej utnyttjas? Hur viktig är platsens flexibilitet? Hur kan denna yta brukas för att ge stadens invånare och besökare den bästa upplevelsen?

METODBESKRIVNING & AVGRÄNSNING

Arbetet inleddes med att människor som är verksamma inom konstens ramar intervjuades för att ge en inblick i hur den världen fungerar och för att undersöka det rådande intresset för konstutställningar utomhus. Samtal fördes även med parkens brukare för att se om det fanns något intresse från deras sida. Sedan intervjuades tre konstnärer som fick agera potentiella utställare. Inför dessa intervjuer togs ett diskussionsunderlag fram. Det bestod av tre förslag som skulle visa hur utformningen av en utemiljö tänkt att framföra eller uppvisa konst i skulle kunna se ut. Intentionen var att dessa intervjuer skulle leda till ökad kunskap om

vilka kvaliteter, former och material som appellerar eller repellerar konstnärerna samt undersöka om de tror det skulle vara möjligt att skapa denna typ av utställning. Dialogen var även till för att få kännedom om vad som intresserar konstnärerna samt vilka problem de trodde skulle kunna uppstå. Arbetet avgränsades till att endast tre konstnärer intervjuas varpå resultatet, som på intet sätt är vetenskapligt, kan uppfattas som ganska godtyckligt. Trots det ringa antalet som intervjuats torde det ändå vara möjligt att få ut en kvintessens av vad som är viktigt och materialet kan ge vägledning då en ny utställningsyta skall etableras utomhus.

PLATSEN

PLATSEN I MAKROPERSPEKTIV

PLATSEN I MIKROPERSPEKTIV

MAGISTRATSPARKEN

LEKPLATSEN

MALMÖ KONSTHALL

IAKTTAGELSER PÅ PLATSEN

Platsen kommer att beskrivas med utgångspunkt i två nivåer. Först gäller det en mer övergripande nivå för att visa hur platsen förhåller sig till Malmö stad. Sedan beskrivs själva platsen och dess funktioner för att skildra hur platsen ser ut, vad som avgränsar den mot omvärlden och hur den används idag.

..... områdesgräns

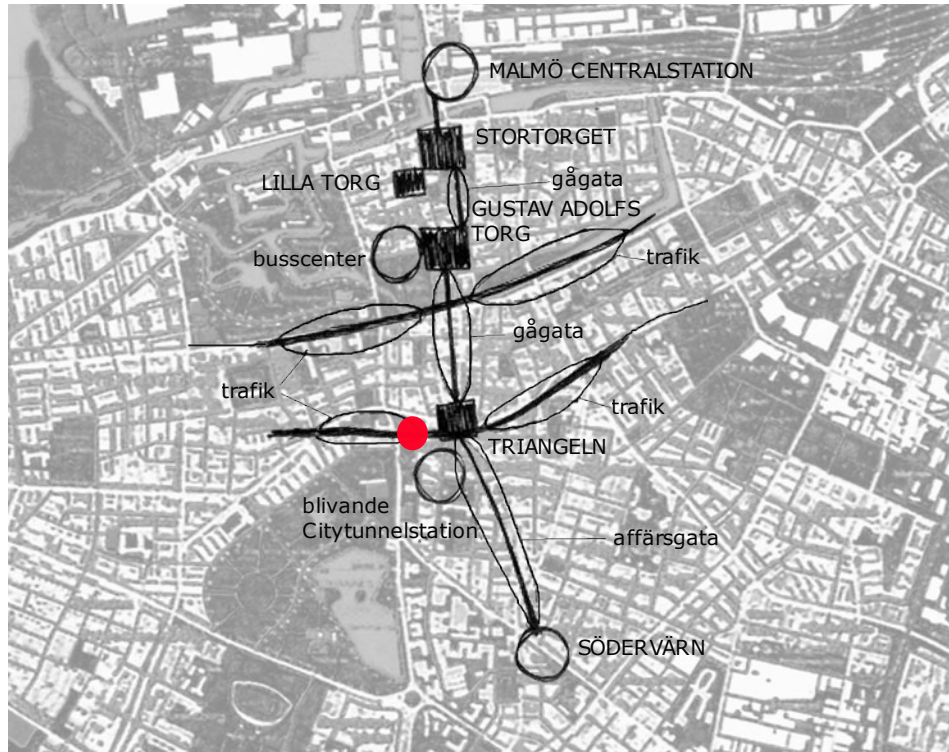
PLATSEN I MAKROPERSPEKTIV

Detta arbete inriktar sig på en liten stadspark i Malmö, Magistratsparken. Parken har en konsthall, Malmö Konsthall och en teater, Malmö Stadsteater (eller Malmö Opera & Musikteater som den benämns i dagsläget) till närmsta granne. Själva platsen utgörs av parken och konsthallen. Den är mycket centralt belägen och kommer få en viktig roll som en utav Malmös nya entréer i och med närheten till Citytunnelns blivande station vid S:t Johanneskyrkan intill Triangeln cirka tvåhundra meter bort. Detta medför att

platsen kommer bli något av Malmös ansikte utåt. Platsen ligger i en kulturell omgivning med såväl Malmö Stadsteater och Malmö Stadsbibliotek ett stenkast bort. Tar man sig genom Pildammsparken befinner man sig vid Malmö Stadion. Inte långt bort i östlig riktning finner man Folkets Park. Platsen ligger även nära shoppingstråket som sträcker sig från Stortorget via Gustav Adolfs torg till Triangeln och vidare längs med Södra Förstadsgatan mot Södervärn.

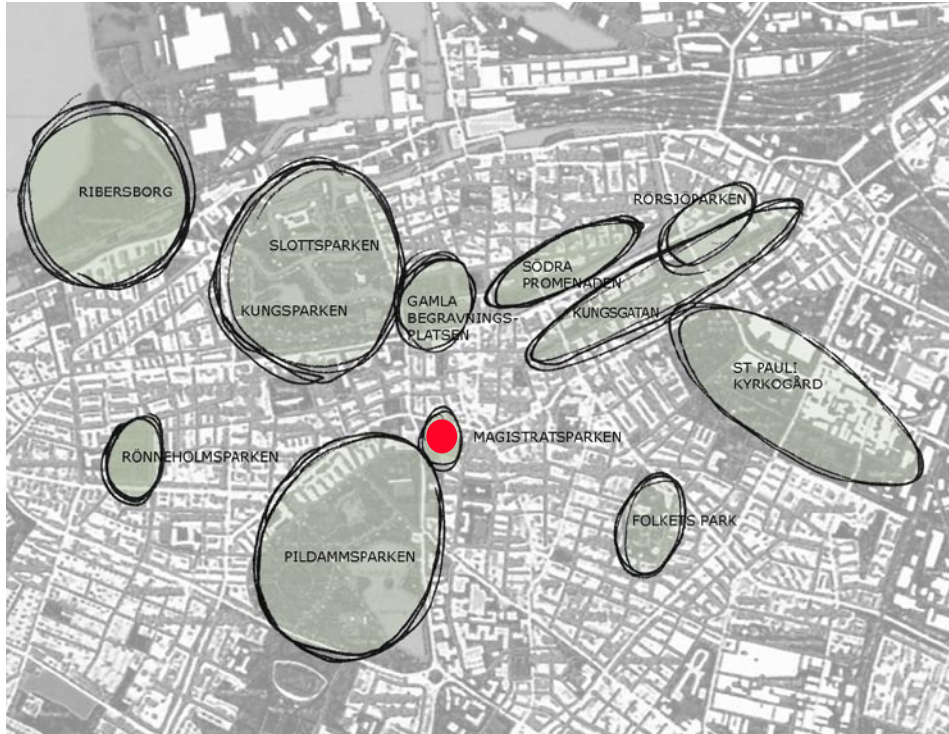
PLATSANALYS MAKROPERSPEKTIV

RÖRELSEANALYS

- platsen
- kommunikation
- stråk

GRÖNANALYS

● platsen

- områdegräns
- fastighetsägargräns
- Gatukontoret & Stadsfastigheter

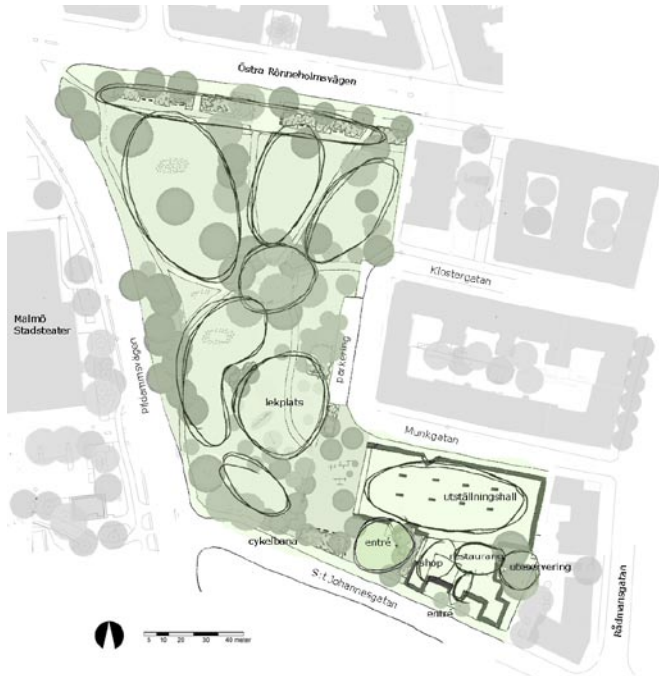
PLATSEN I MIKROPERSPEKTIV

Platsen utgörs så alltså av Magistratsparken samt Malmö Konsthall inklusive den mark som tillhör konsthallen. Den ligger inklämd mellan två hårt biltrafikerade vägar och avgränsas åt norr av Östra Rönneholmsvägen och åt väster av Pildammsvägen. Dessa vägar är två ytterst begränsande barriärer. S:t Johannesgatan utgör platsens södra gräns. Åt öster avgränsar Mungatan och Borgmästaregatan platsen. Här

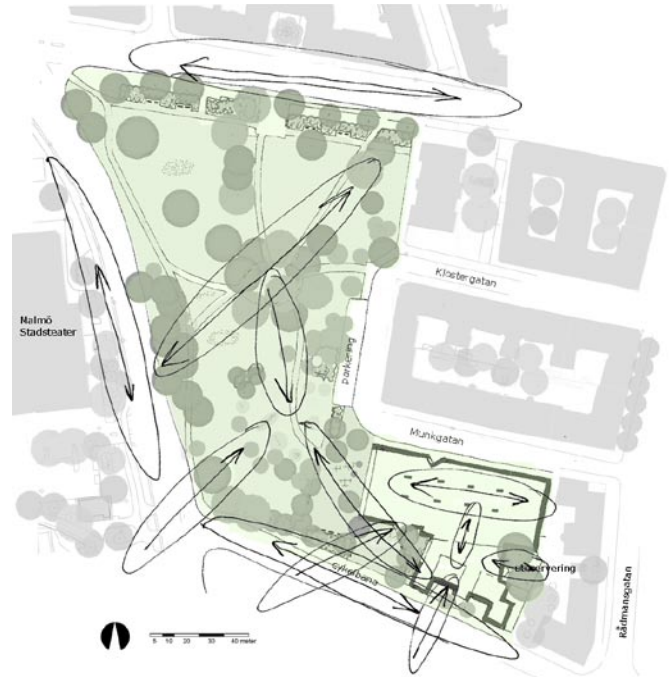
finns knappt någon trafik idag, i alla fall om man syftar på biltrafik. Tidigare var biltrafiken något mer frekvent på S:t Johannesgatan än den är idag, men den har avtagit sedan genomfarten vidare till Södra Förstadsgatan stängdes av på grund av pågående Citytunnelbygge. Idag löper ett cykelstråk längs med S:t Johannesgatan, vidare över Pildammsvägen mot Västra Innerstaden. Detta cykelstråk har hög frekvens och aktivitet.

PLATSANALYS MIKROPERSPEKTIV

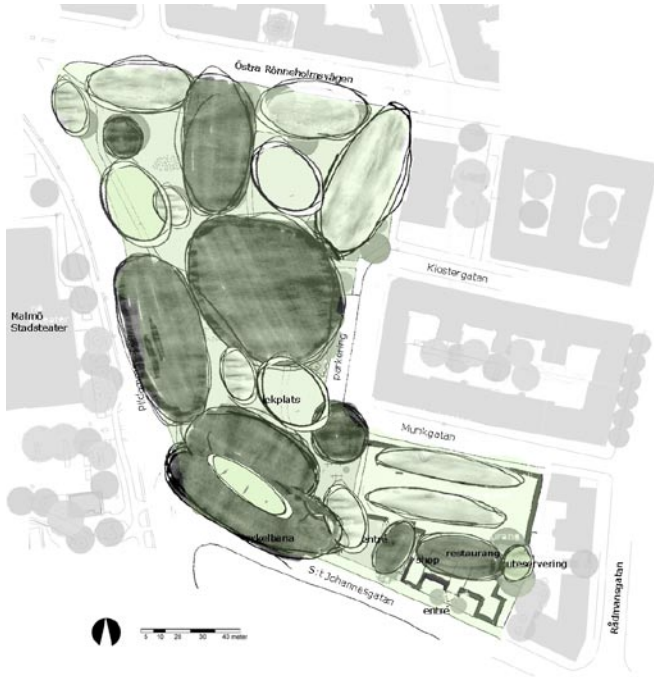
RUMSANALYS

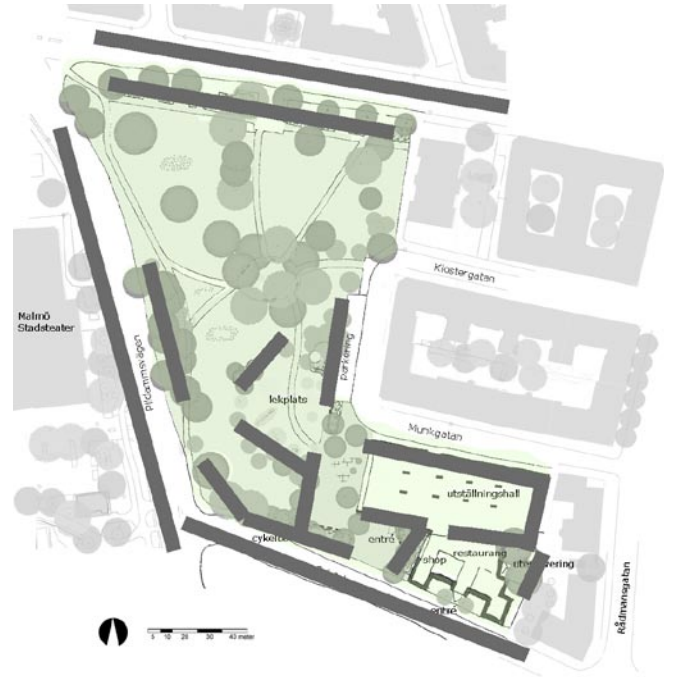
RÖRELSEANALYS

VOLYMANALYS

GRÄNSANALYS

20

1. Malmö Stadsteater och dess piazza

2. Pildammsvägen i norrgående riktning

3. S:t Johannesgatan med kyrkan i fonden

4. Pildammsvägen i sydgående riktning

Östra Rönneholmsvägen

1 ←

grus

Malmö Stadsteater

Pildammsvägen

2 ↑

gräs

lekplats

parkering

Klostergatan

Munkgatan

marksten

utställningshall

cykelbana

entré

shop

restaurant

uteservering

S:t Johannesgatan

entré

Rådmanngatan

5 10 20 30 40 meter

1. Norra delen av Magistratparken 360 °

1. Vy 360 °

2. Vy 360 °

2. Mellersta delen av Magistratparken 360 °

3. Gränsen mellan Konsthallen och Magistratparken 360 °

3. Vy 360 °

4. Vy 360 °

4. Gränsen mellan Magistratparken & de angränsande vägarna i söder 360 °

MAGISTRATSPARKEN

Magistratsparken är en av Malmös minsta parker, men den upplevs ändå som väldigt rymlig. Det kan bero på att parken trots dess ringa storlek är indelad i olika partier där aktiviteter av olika karaktär pågår. På så sätt ryms många funktioner inom en liten yta.

Marken som idag utgör Magistratsparken tillhörde tidigare Malmös oavlönade rådmän, den så kallade magistraten, som här brukade jorden och på så vis fick en skattebefriad inkomst.

Donationsjordarna tillföll staden på 1400-talet och brukades fram till början av 1900-talet. Parken skapades på 1940-talet men tidens tand och mänskliga beslut satte sina spår i parken. 2003-2005 restaurerades den för att återskapa de ursprungliga planteringarna med de låga murarna av öländsk kalksten. Samtidigt lades grusgångarna delvis om. Parken har karaktär av 1800-talets romantiska landskapspark med stora gräsytor med solitärträd och slingrande gångar.

26

Låga murar av öländsk kalksten omger planteringarna

Stora gräsytor med solitärträd och slingrande gångar

I parkens norra del finns numera perennplanteringar och en hårdgjord yta med bänkar och en staty. I parkens nordvästra del står en hängbok med beaktansvärd ålder och pondus. Detta praktfulla träd ringbarkades i början av detta sekel men tack vare hjältedådiga ingripande från kommunens sida lyckades trädet räddas, till allas lycka. Trädet har mycket speciell karaktär och det belyses medelst nedsänkta lampor i gräsmattan inunder samt från strålkastare uppsatta på träden omkring.

Den mellersta delen av parken består av solitära träd på öppna gräsytor. Här finns även en oval grusyta med bänkar omgiven av stora träd, bland annat bok och hästkastanjer. Sydost om denna yta ligger en lekplats. Mellan dessa två platser finns solitära buskar som en rödblommande trollhassel och syrener.

Ovan från ovan:
Rödblommande trollhassel
Centrum av parken sedd från norr
Till vänster fr ovan:
Planteringsytor i parkens norra del
Bänkar intill planteringarna
Sittplatser och staty
Sittplats för en fågel
Den karaktärsfulla hängboken

Parkens sydöstra del upplevs som ett mellanrum mellan lekplatsen och den angränsande S:t Johannesgatan. Denna del känns outnyttjad och avgränsar lekplatsen och resten av parken mot omvärlden, nästan som ett filter vars ändamål är att ta upp trafikbuller och andra störande ljud. Här förekommer föga aktivitet.

Outnyttjad del i parkens sydöstra hörn

Den sydvästra delen av parken däremot används alltmer. Här anländer man till parken från väster eller sydväst, antingen då man passerat övergångsstället över Pildammsvägen eller det över S:t Johannesgatan. Här finns ingen grusad gång som leder till lekplatsen men upptrampade spår vittnar om att gräsmattan används som genväg från korsningen till lekplatsen. Människor som rastar sina hundar samt flanörer väljer grusgången i parkens sydvästra del för att ta sig vidare norrut i parken. För att komma till konsthallen tvingas man tränga sig fram längs med den smala rad av plattor till för fotgängare som klämts in mellan parken och den trafikerade cykelbanan.

Sydvästra delen av parkens smitväg till lekplatsen

Magiskt träd i sydvästra delen av parken

Grusgång som leder norr ut i parken

Samma grusgång i södergående riktning

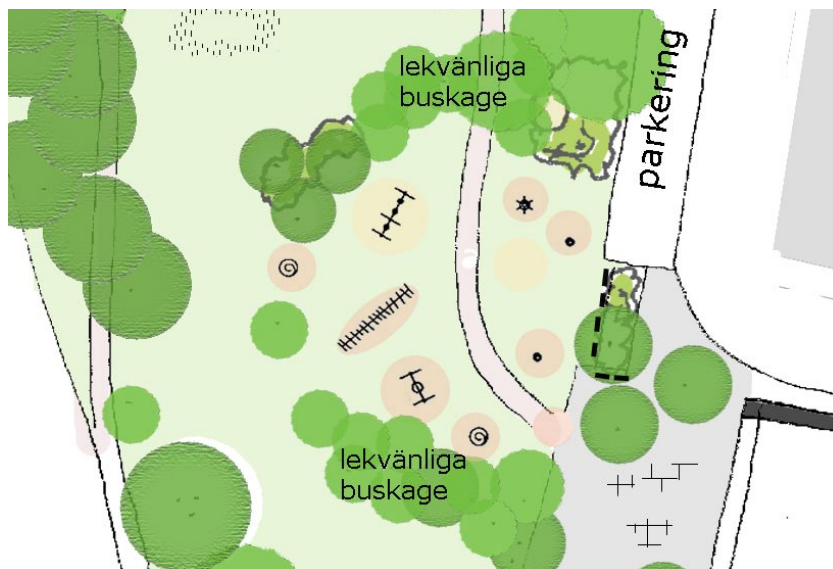

S:t Johannesgatan trafikeras av bilar men framförallt av cyklar. Fotgängare kläms in på en smal sträng mellan cykelbanan och parken

LEKPLATSEN

Centralt i parken ligger temalekplatsen som utformats av konstnären Beatrice Hansson i samarbete med Camilla Anderson på Gatukontoret i Malmö. Lekplatsen fungerar som en flytande gräns eller som en länk mellan Konsthallen och Magistatsparken. Den utgörs av specialtillverkade spiralformade klätterställningar och lekredskap, placerade på cirkelformade ytor av röd gummiastfalt som fungerar som tillgänglighetsanpassat fallskyddsunderlag samtidigt som de har ett estetiskt värde och bidrar till att ge lekplatsen dess

speciella karaktär. Lekredskapen kompletteras av en mer traditionell gungställning samt en sandlåda. Lekplatsen omgärdas inte av något staket utan istället får buskage av bland annat syren inrama lekplatsen. De omkringliggande lekvänliga buskagen tillför ytterligare en dimension till leken, det vittnar om intet annat de nedtrampade buskagen om. Platsen är välbesökt. Under dagtid kan man i stort sett alltid finna barn som leker här. Ett ganska tilltufsats syrenbuskage avdelar lekplatsen från den del av Magistratsparken som gränsar till S:t Johannesgatan.

MALMÖ KONSTHALL- interiör, exteriör samt utemiljö

Malmö Konsthall är belägen i en central del av Malmö och har förmånen att ha en grönskande park som närmsta granne. Malmö Konsthall ritades av arkitekt Klas Anshelm och invigdes 1975. Han beskrev själv sin byggnad som "en stor, låg betonglåda, öppen mot parken och himlens ljus"². Byggnadsmaterialen är ljusa och enkla. Fasaden är gjord av ljusgrå betong och åt väster utgörs väggen av ett stort glasparti från golv till tak. Övriga

väggar inuti konsthallen är vita och innerväggarna är flyttbara.

Taket har mer än 500 ljuskupoler och varierande takhöjd. Där takhöjden är som högst finns stora snedställda takfönster åt norr. Konsthallen släpper på detta vis in mycket ljus och upplevs som allmänt ljus och det ljusa trägolvet förstärker denna känsla. Tillsammans skapar dessa delar en funktionell och estetisk konsthall med stor flexibilitet.

Det snedställda glastaket samt detalj av fasaden i ljusgrå betong

Taket med sina mer än 500 ljuskupoler samt de stora snedställda takfönstren. En stor öppen flexibel konsthall

Det ljusa trägolvet

Närheten ut är påtaglig genom det öppna glaspartiet längs med konsthallens västra vägg

Till vänster:
Västra fasaden i glas
Till höger:
Tre typer av bänkar som
förekommer på platsen

Vinter & vår...

Den mark som tillhör Malmö Konsthall utgör inte någon särskilt stor yta. Merparten av den är hårdgjord. Markmaterialet utgörs av SF-sten, och en del busk- och trädplanteringar finns utspridda över ytan. Större delen av träden är paraplyalmar och deras framtid kan väl sägas vara så gott som säkrad (eller osäkrad) i och med de problem almsjukan orsakar och som i flesta fall leder till att träden dör. Flera av träden är placerade i snåriga buskage vilka har ett risigt utseende. I trädbeståndet

finns dock en vacker äkta kastanj och i gränsen mot parken står ett bestånd gingko väl värda att bevara. På byggnadens fasad har rådhusrin och murgröna tillåtit klättra upp på sina ställen. Väster om konsthallen finns två ventilationstrummor som omsluts av klätterhortensia. Det finns en bänk längs med konsthallens södra fasad, flyttbara bänkar i betong och trä utplacerade vid planteringsytorna samt ett par bänkar i anslutning till parken och lekplatsen.

... sommar & höst

Vattensamlingar på piazzan

ENTRÉN

Bänk längs med väggen

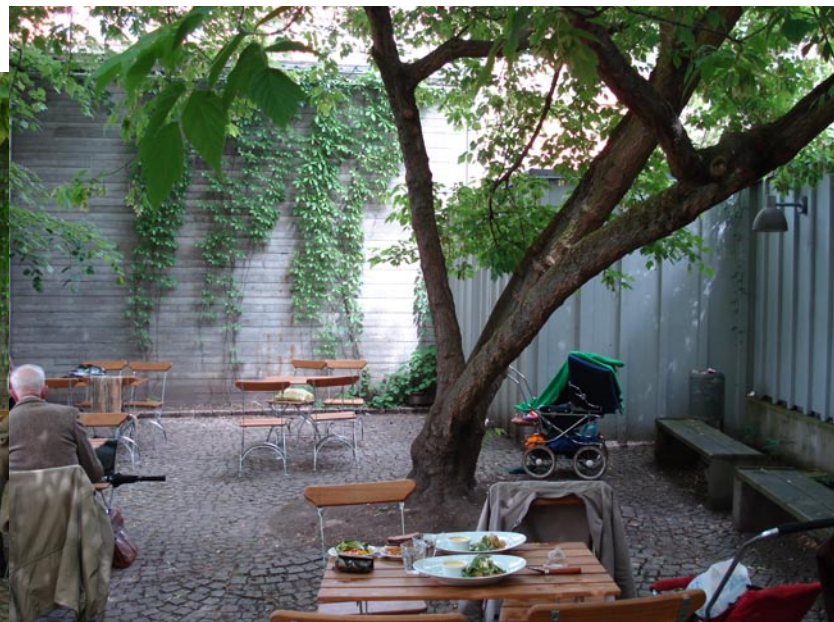
Fasaden på norrsidan

De snedställda takfönsterna sett utifrån

NORRSIDAN

UTESERVERINGEN

Uteserveringen är en lugn oas i den hektiska vardagen

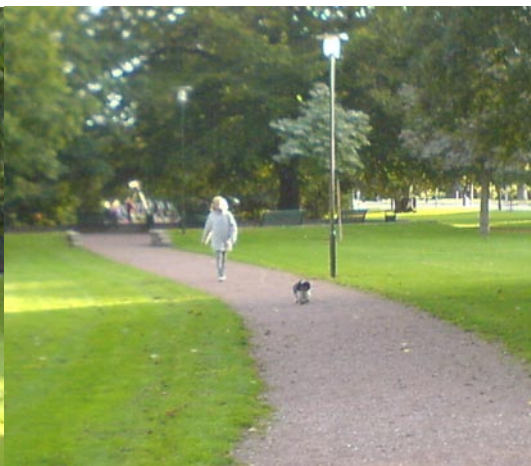
IAKTTAGELSER PÅ PLATSEN

I parken rör sig relativt mycket folk. Hur använder de parken? Varma vår- och sommardagar poppar människor med filtar upp på parkens gräsmattor liksom tusenskönor. Många utav soldyrkarna har picknickkorgar med sig och njuter av solens värmande strålar. Andra har placerat sig på bänkar under skuggan av de stora träden för att få en stunds avkoppling. På en utav bänkarna i parkens norra del sitter ett par äldre herrar och samtalar, på en annan bänk sitter en ung dam och bläddrar i en tidning. Och titta där, där kommer någon cyklande på grusgången. Får man cykla där? På en annan bänk sitter en medelålders dam och röker en cigarett. På en utav parkens grusade gångar går en man och rastar sin hund och en herre spatserar raskt genom parken med ett annat mål i sikte och använder parken således som en grön transportsträcka. En flanör går genom parken i sakta mak utan att göra sig någon brådska och verkar njuta av grönskan.

På lekplatsen är det full aktivitet. Barn i blandade åldrar trivs bland de annorlunda

lekredskapen som är så spännande att klättra runt i! Deras föräldrar eller förskolelärare står bredvid och samtalar samtidigt som de bevakar leken. Kanske de njuter av att lekplatsen inte ser ut som de andra lekplatserna de brukar besöka? Kanske de finner det faktum att de inte hägnas in av ett staket tilltalande?

Hur används då parken en kall vinterdag? Ungefär på samma sätt kan man påstå, i alla fall enligt de iakttagelser som gjorts. Bortsett från de där människorna med picknickfiltar. Under de allra mörkaste decemberveckorna har dessutom en två meter hög ljusgran placerats på en av de stora gräsmattorna och en trolsk stämning sänker sig över platsen efter mörkrets inbrott, nästan som om älvor hade samlats i denna pyramidala formation. Leken på lekplatsen avtar inte trots sommarens frånvaro. Och hundar ska rastas även på vintern. Och människor är fortfarande på väg till och från olika mål i staden och passerar parken på sin väg mot sina huvudmål. Och de där äldre herrarna på bänken har fortfarande saker att samtala om.

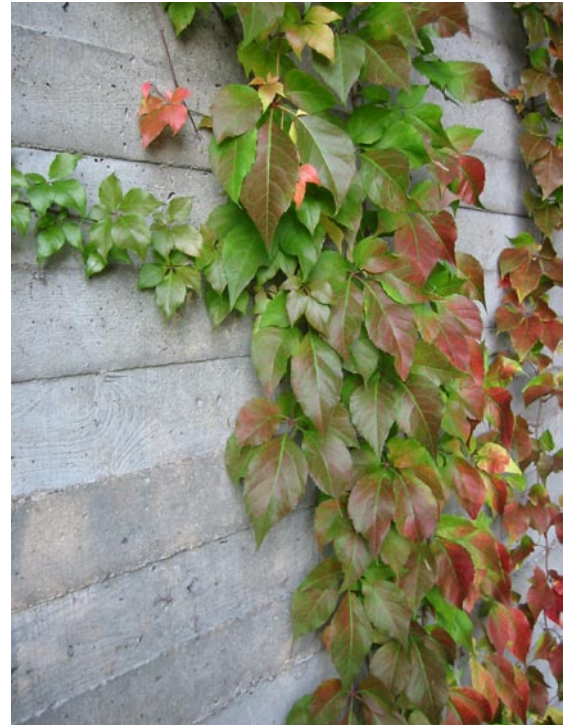
konsthall

park

lekplats

Parken är en viktig del i många människors vardag. Det är en mycket centralt belägen park som många har nära till och som är ganska lättillgänglig så till vida att det inte tar alltför mycket kraft i anspråk för att besöka den eftersom den ligger förhållandevis nära bostaden. Parken kan fungera som ett andra vardagsrum utomhus, såväl för människor som bor nära den som för dem som bor lite längre bort från den. För de som bor alldeles intill parken har den även ett värde då de sitter inomhus och blickar ut över den. För många som passerar parken till och från arbetet blir den en oas i stadsmiljön.

OMVÄRLDSANALYS

PARKPERSPEKTIVET

VIKTEN AV ATT HA GRÖNSKA I STADEN

URBAN GRÖNSKA

TRYGGHET I PARKEN

UTSTÄLLNINGSPERSPEKTIVET

UTSTÄLLNING I UTOMHUSMILJÖ

UTSTÄLLNING I BOSTADSMILJÖ/STADSMILJÖ

UTSTÄLLNING I PARKMILJÖ

OFFENTLIG KONST I MALMÖ

SAMMANFATTNING

En omvärldsanalys har gjorts för att ge en överblick över den rådande situationen. Analysen sker i två delar. Inledningsvis sker en reflektion över människors behov av grönska i staden ur ett parkperspektiv. Vilka funktioner fyller en park och framför allt just en stadspark? Sedan sker en tillbakablick på vad som tidigare skett på den exteriöra konstscenen med ett utställningsperspektiv för ögonen. Därefter följer en dokumentation av vilken typ av konst som står att finna i Malmö stad idag. Kapitlet avslutas med en sammanfattning av hur vår omvärld ser ut och vad det finns för behov av konst i den.

PARKPERSPEKTIVET

VIKTEN AV ATT HA GRÖNSKA I STADEN

Dagens stadsrum blir mer och mer kompakta och det gäller att utnyttja ytan på bästa möjliga vis. En stad i avsaknad av vegetation vore otänkbar och kanske även omöjlig att leva i. Stadsparkerna spelar därför en viktig roll och det är viktigt att slå vakt om dessa juveler i stadskärnan och förhindra förtätningen av densamma. Dessa vilorum från stadens sus och dus spelar en avgörande roll för människors allmänna välbefinnande, oavsett om vi är medvetna om det eller ej. De är även en livsmiljö för stadens växter och djur som ger en ökad biologisk mångfald. Sammanlänkade grönytor i staden i form av parker, alléer och andra planteringsytor bildar betydelsefulla gröna korridorer i staden där djur kan förflytta sig.

Forskning har bedrivits inom bland annat SLU för att försöka kartlägga på vilket sätt natur och grönska påverkar vår hälsa och ger ökad livskvalitet. Forskarna har försökt förklara vikten av restaurativa miljöer i staden, det vill säga de miljöer som ger oss den vakna vilan. Det finns teorier om att människan har två typer av uppmärksamhet, den riktade uppmärksamheten och den spontana uppmärksamheten. Den förstnämnda är mycket energikrävande eftersom den hjälper oss att fokusera på en specifik uppgift och sorterar bort så mycket ovidkommande information som möjligt. På så sätt kan vi lösa den uppgift vi har framför oss utan att distraheras av buller,

skriande måsar eller andra störande element. Den spontana uppmärksamheten däremot är snarare lugnande och restaurativ. Den är inte energikrävande och den blir i stort sett aldrig uttröttad. Denna typ av uppmärksamhet använder vi exempelvis då vi vistas i naturen. De företeelser som ger upphov till den spontana uppmärksamheten ställer inga krav avseende att vara viktigare än någon annan företeelse och de kräver heller inte att viss information sällas bort. Denna uppmärksamhet kan därför hjälpa stressade personer att koppla av, exempelvis genom en promenad i naturen eller i en naturlig parkmiljö. Forskning har även skett kring vikten av grönska i anslutning till arbetsplatsen och hemmet och de slutsatser som dragits visar att det är väl så viktigt för vårt välbefinnande och minska stressnivåerna i kroppen att ha utsikt över vegetation som att vistas bland den. Man tror att detta beror på att det uppstår små mikropauser i hjärnan då vi blickar ut över en grönyta och det visuella appellerar de känslor vi får när vi fysiskt vistas i naturen.³

Med denna forskning i bakhuvudet kan man förstå varför människor hellre tar vägen genom en park istället för att gå på trottoaren bredvid en hårt trafikerad väg på väg till och från olika platser i staden. För människor som arbetar och bor runt parken fyller den också en funktion eftersom man kan blicka ut över den från sitt fönster och på så vis få en restaurativ stund.

URBAN GRÖNSKA

Hur kan vi arbeta med grönska i staden? I staden finner vi, förhoppningsvis, villaträdgårdar, innergårdar, parker och andra planteringsytor i staden. Sedan det uppdagats hur stor vikten av grönytor i staden är har man börjat anlägga gröna tak i allt högre utsträckning på byggnader. Detta ger en ökad grönytefaktor; ett genomsnittligt värde mellan 0,0-1,0 som anger växternas förutsättningar inom ett område samt dess möjlighet att omhänderta dagvattnet. En ökad grönytefaktor leder till en rad fördelar eftersom växterna tar upp koldioxid och bildar nytt syre i staden samtidigt som de bidrar till ett fördröjt dagvattenflöde.

Ett annat fenomen som blivit allt mer förekommande och som ökar grönytan i staden är att bygga upp tillfälliga parker i form av pocketparker. I USA myntades begreppet "pocket park" vilket syftade på de små exklusiva permanenta parkanläggningar som skapades i staden för att ge människor i det närliggande området tillgång till rekreation. Överblivna ytor som gav ett negativt intryck förvandlades till en plats som gav ett positivt intryck. Begreppet har sedan vidgats och kommit att innefatta planteringsytor som är både flexibla och mobila, permanenta eller temporära. Pocketparkerna kan även ses som utställningsobjekt eller som konstverk och kan nyttjas i staden i

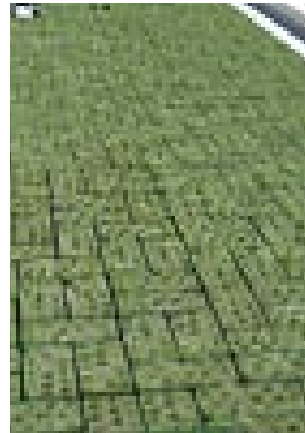
form av tillfälliga trädgårdsutställningar. I Stockholm har man arbetat med att bygga upp just denna typ av temporära parker och planteringar som kan kallas pocketparker eller pop-up parker. Stadsdelsförvaltningen Maria-Gamla Stan anlade en pocket park på Slussen i slutet av 80-talet. Parken byggdes upp under en natt och var väldigt överraskande för stadens invånare då den en morgon bara stod där, fix och färdig. Slussen har även statuerat exempel i kommunens satsning "det grönskande Slussen" i slutet av 90-talet. Då byggde man medelst torvblock upp odlingsbäddar som fylldes med diverse färgglada blommor. Det annars så grå Slussen förvandlades till en grönskande oas och responsen var både positiv och negativ. Kritiken gällde främst hurvida Slussens strama karaktär "gifte sig" med de glättiga växterna, samtidigt som just denna färgprakt uppskattades av stadens invånare.⁴

43

Pocket park på Slussen

Företaget Green Grid Systems i USA har utvecklat en metod där växterna planteras i moduler som sedan kan flyttas runt utan att växterna störs. Detta möjliggör att man kan skapa färdiga planteringar som dessutom har en oerhörd flexibilitet. Dessa planteringsytor kan liknas vid stora blomsterurnor fast de skapar en homogen enhet istället för att verka som enskilda objekt. Med hjälp av detta system kan man snabbt förändra en plats och skapa oaser eller småparker i staden i en handvändning.

Green Grid Systems flexibla planteringssystem

Grönskan i staden behöver emellertid inte enbart vara horisontal. Idéer om nya vertikala användningsområden tillkommer allt mer och den tekniska kunskapen för att hitta lösningarna för att åstadkomma idéerna blir bättre och bättre. Grönytefaktorn i städerna kan nu öka än mer då grönskan även ger sig in på vertikala ytor. Exempelvis så har Patrick Blanc arbetat med vertikala gröna väggar på Pershing Hall i Paris. Fasaden till Musée Quai Branly i samma stad har fått en grönskande fasad av arkitekt Jean Nouvel. Även arkitekten Emilio Ambasz har utforskat detta område och bygger in mycket grönska i sin arkitektur och i Japan där det är väldigt trångt i städerna byggs parker i flera våningar.

De gröna väggarna kan användas för att skapa flyttbara väggar som kan användas som rumsbildande element, likt en skärm som kan sättas upp för att avgränsa en plats eller för att styra människors rörelse i en viss riktning. De kan även användas för att dölja det man ej vill visa upp eller för att skapa en bakgrund till något annat! Genom att använda sig av dessa kulisser skapar man scenrummet. Storleken kan varieras beroende på skärmarnas placering och genom att vidga eller förtäta utrymmet mellan dem skapas olika sinnesstämningar.

45

Musée Quai Branlys gröna fasad

Pershing Halls gröna vägg

TRYGGHET I PARKEN

Samtidigt som stadens parker för med sig en hel del kvaliteter av godo fungerar de som en slags barriär efter mörkrets inbrott då merparten väljer att promenera på de upplysta trottoarerna längs med gatorna istället för genom parken. Detta är ett problem som kanske inte till fullo kan avhjälpas men man bör arbeta med att försöka eliminera det medelst en korrekt ljussättning av parken. Detta beskriver Jennie Borg i Gröna Fakta 8/2000.

Vidare skriver hon att det inte är brist på ljus i parken som skapar otrygghet, utan snarare överflöd av ljus på fel ställe. Det är väl så viktigt, om inte än viktigare, att ljussätta omgivningen som ljussättningen av själva gångbanan. På detta vis får flanören ett övertag och ges en känsla av kontroll eftersom det är lättare att upptäcka en potentiell förövar samtidigt som man själv ej blir sedd⁵.

Landskapsarkitekten Jay Appleton myntade begreppet "prospect and refuge" som beskriver den typ av miljöer som människor föredrar. Prospect är möjligheten att ha överblick över omgivningen, refuge är möjligheten till tillflykt och skydd. För våra förfäder var detta en överlevnadsinstinkt, eller ett biologiskt behov, nämligen att ha en vid vy över landskapet i sökandet efter föda samtidigt som man snabbt kunde söka skydd från att själv bli föda.

Dessa instinkter sitter djupt rotade i vårt undermedvetna, att se utan att bli sedd.⁶ Det skulle kunna förklara varför vi idag föredrar att sitta med en vägg i ryggen och ha uppsyn över omgivningen, varför vi hellre befinner oss i periferin av en stor öppen yta än i dess centrala delar samt varför vi inte favoriserar alltför snåriga och trånga miljöer där vi ej har tillräcklig överblick.

Prospect and refuge-teorin kan även tillämpas då det gäller ljussättning av en plats. Vi människor föredrar att ha omgivningen upplyst samtidigt som vi själva befinner oss i ett visst dunkel eftersom vi då har överblick över vår omgivning samtidigt som vi själva inte blir upptäckta lika lätt. Detta gör att vi känner oss trygga. I en park kan man exempelvis tillämpa detta genom att placera en ljuspunkt inuti ett buskage så att ingen potentiell förövare kan gömma sig i detta.

Det är även viktigt att belysa omgivningen istället för själva gångbanan. Om ljuset riktas mot

den som går på gångbanan ter sig omgivningen än mer mörk och vad som helst kan gömma sig i detta mörker. Det är även viktigt att placera ljuspunkterna i rätt höjd dels för att undvika bländning och dels för att möjliggöra tolkning av mötandes ansiktsuttryck.⁷

Ett annat sätt att öka trygghetskänslan i parken är att hålla parken i gott skick, vilket ger signaler om att platsen har hög prioritet. Kaplan, Kaplan och Ryan beskriver hur en vandaliserad, icke omskött plats upplevs som otrygg och där man måste vara på sin vakt eftersom vad som helst kan ske i detta tillsynes laglösa område.⁸

UTSTÄLLNINGSPERSPEKTIVET

Att presentera konst utomhus är ingen ny företeelse. Längre har konsten i den offentliga miljön utomhus presenterats i en mer traditionell skrud, i form av skulpturer eller statyer, ofta i brons eller granit, på stadens torg och i dess parker, eller som dekor på fasader till offentliga byggnader. Det har snarare rört sig om en form av utsmyckning än om en uttrycksfull konst. På senare tid har konsten uppdaterats. Catharina Gabrielsson skriver i artikeln *I kontakt med verkligheten – om relationen mellan konst och arkitektur* att den nutida konsten ställer frågor och dess uppgift är att peka ut, problematisera och göra betraktaren uppmärksam på olika företeelser eller situationer snarare än dess formella egenskaper. Vidare citeras redaktörerna för *Svensk konst nu: 85 konstnärer födda efter 1960*. Enligt Gabrielsson konstaterar de att *"konst kan idag inte enbart se ut hur som helst, konsten kan i stort sett också handla om vad som helst. Gemensamt för dessa konstnärer är att de på olika sätt ifrågasätter de strukturer som skapar våra identiteter och bilden av oss själva och vår omvärld"*⁹.

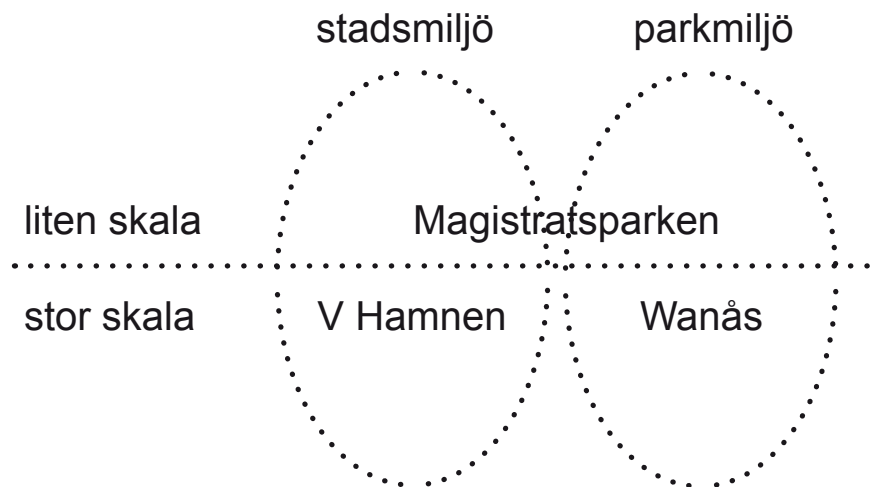
Om detta är definitionen av vad samtida konst är idag bör man kanske även se i vilken miljö denna konst presenteras. Den nutida konsten

har flyttat ut allt mer och allt fler konstformer förekommer. Tillfälliga konstutställningar utomhus blir allt mer vanliga och det primära är snarare just det uttryck eller den känsla som verket förmedlar än att verket är en utsmyckning av den offentliga miljön. Det är inte längre enbart permanenta monumentala skulpturer som får en plats i stadsrummet utan även mer utmanande och uppdaterade objekt får ta plats på den allmänna scenen, både tillfälligt och permanent.

Emma Reichert skrev i artikeln *Sveriges mest förekommande typ av offentlig konst* i samband med skulpturutställningen *Besökarna* i Västa Hamnen att *"offentlig konst behöver inte ens vara permanent, utan kan lika gärna vara flyktig, tillfällig. Här finns förmodligen också en av nycklarna till en mer varierande presentation som kan bredda bilden av konstens uttryckssätt"*¹⁰. Detta är en intressant iakttagelse. Vidare skrev hon *"Konst i offentliga miljöer är inte till för att dölja, belamra eller rädda en misslyckad plats eller arkitektur. Vad konsten däremot kan göra är att hjälpa oss att se det vi är så vana att se att det blivit osynligt... Det som inte nödvändigtvis är fint utan för att det ger något annat tillbaka, som planterar ett leende, en fundering, och som gör att blicken fastnar"*.

På följande sidor sker en redogörelse för hur det ser ut på konstscenen och ett urval exempel ges på vad som gjorts inom olika områden. Det gäller dels tillfälliga utställningar utomhus och dels den konst som får en permanent plats i staden. Utställningar i olika typer av miljöer utomhus kommer beröras, till exempel utställning i stadsmiljö/bostadsmiljö och utställning i parkmiljö, men även utställningar i än större skala. Det är viktigt att inta olika förhållningssätt till platserna då de är av skilda karaktär. Konstparken Wanås kommer att nämnas och får statuera exempel på en produktion i stor skala i parkmiljö, skulpturutställningen Besökarna i Västra Hamnen kommer föras på tal och är ett exempel på en utställning där man arbetar

i en förhållandevis liten skala men i stadsmiljö, tillika bostadsmiljö. Den tilltänkta utställning som skall äga rum i Magistratsparken innebär att man måste arbeta i än mindre skala, men där man har en kombination av både park- och stadsmiljö. Det är viktigt att se till platsens funktion och att projektet anpassas till den skala man arbetar i, samt det sammanhang i vilket det utförs. Stadsmiljön brukas inte på samma sätt som parkmiljön och trots att Magistratsparken och Wanås konstpark båda är parker är de av olika karaktär; Magistratsparken är en naturlig del i människors vardag medan Wanås konstpark blir ett utflyktsmål eftersom den inte har en naturlig koppling till vardagen, så till vida man inte arbetar eller bor på godset.

UTSTÄLLNINGSPERSPEKTIVET

UTSTÄLLNING I UTOMHUSMILJÖ

Konsten har i allt högre utsträckning vågat sig utanför gallerier och konsthallar och intagit mark utomhus, vilket har lett till nya möjligheter i skapandet. Under 1960-talet började Christo & Jeanne-Claude intressera sig för att klä in diverse objekt i tyg utomhus. Det rörde sig inte om små objekt utan om stora sådana vilket krävde att de arbetade i utomhusmiljö.

Det första projektet innebar att kusten Little Bay i Australien kläddes in i tyg 1968, *Wrapped Coast*, därefter spändes en lång tygridå upp i Rifle, Colorado i början av 1970-talet, *Valley Curtain*. Detta tema vidareutvecklades till ett 4.4 mil lång tygstaket i Kalifornien 1976, *Running Fence*. Inga utav dessa projekt hade kunnat möjliggöras i ett galleri.

Valley Curtain
Christo & Jeanne-Claude

Running Fence
Christo & Jeanne-Claude

Valley Curtain, Rifle, Colorado, 1970-72
Christo and Jeanne-Claude
Photo: Harry Shunk
©1972 Christo

Running Fence, Sonoma and Marin Counties, California 1972-76
Christo and Jeanne-Claude
Photo: Wolfgang Volz
©1976 Christo

Samtliga utställningar utomhus skiljer sig åt så till vida vad gäller krav på utformning av den plats där de är tänkta att placeras, samt vilken rekvisita som krävs för att åstadkomma det. Beroende på vilken uttrycksform man använder sig av i sitt konstnärskap samt vad det är man vill förmedla, är man i behov av olika slags rum. Förutsättningarna för platsen blir avgörande och olika konstformer, konstnärer och konstinstallationer sätter var och en sina ramar och gränser för vad som är av vikt för just dem. Samtidigt skapas det ständigt nya möjligheter att förmedla en viss känsla eller ett visst budskap i och med den strida ström av nya tekniska hjälpmedel som ständigt tillkommer. Den materiella konsten har sina behov. Den immateriella konsten har andra. En ljudperformance har sina krav då man är i behov av högtalare, någon apparat varifrån ljudet kommer och så vidare. Då det gäller projicering av media som ljus eller bilder blir förutsättningarna annorlunda då man är i behov av någon typ av yta att projicera bilden på. Ett intressant uttryck när det gäller denna konstform har videokonstnären Tony Oursler bidragit med bland annat under en utställning i Djurgårdsbrunn då han lät projicera bilder

av figurer på trädstammar samt i trädens kronor, vilket gav trädkronorna ansikten. Ljuskonstnären Åsa Wirling har arbetat med olika metoder, såväl med konkret ljus som med ett ljus som exempelvis tas upp av förbipasserande människor, som i *Sus* (mer om detta verk längre fram). Ett annat intressant projekt visades av Jaume Plensa på Raoul Wallenbergs torg i Stockholm 1998. Strålkastare hade då placerats strategiskt över ytan så att ljuset från dem bildade en stor stjärna över torget. Verket kallades *The Star of David*.

The Star of David Jaume Plensa
Fotografi efter fotografi på Skissernas museum, Lund

52

Ett annat exempel på ett konstobjekt utomhus, vilket man kan tvista om huruvida det är tillfälligt eller permanent, är de verk som står att finna på Kullaberg i nordöstra Skåne. 1981 påbörjade Lars Vilks skapandet av den omtalade skulpturen *Nimis*, byggd med hjälp av drivved och spik i naturreservatet på Kullabergs norra strand. Konstverket saknar byggnadstillstånd och det har lett till en rad juridiska processer kring konstverket, något som också kan ses som en del av installationen. Verket följdes av *Arx* ett decennium senare, en bok inte skriven på papper utan på sten och betong, med sidor som inte går att vända utan läsaren får förflytta sig i konstverket för att läsa boken.

Arx Lars Vilks

Nimis Lars Vilks

Moderna Museet i Stockholm erbjuder en samling utomhus skulptur av ett tiotal konstnärer. Här kan man beskåda skulpturer av konstnärer som exempelvis Pablo Picasso, Per Kirkeby, Dan Graham, Thomas Woodruff, Alexander Calder samt duon Niki de Saint Phalle & Jean Tingley. Dessa skulpturer och installationer är placerade runt om på Skeppsholmen.

The Four Elements 1961
Alexander Calder

Le Paradis Fantastique 1966
Jean Tingley & Niki de Saint Phalle

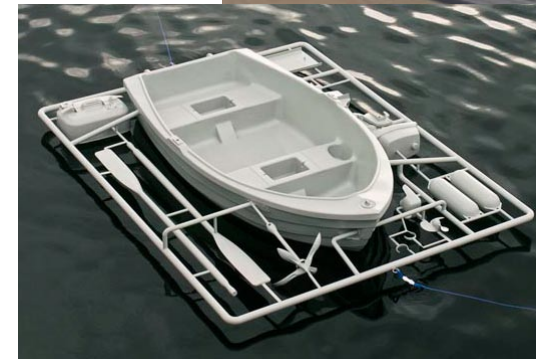
Fotografiutställning på Rosendal av Stig Kälvelid 2006

Som ett exempel på en annan tillfällig utställning utomhus kan Rosendal i Stockholm nämnas, där man under maj månad 2006 kunde beskåda en fotoutställning signerad Stig Kälvelid, där fotografierna placerats ut i trädgården bland planteringsytorna. Fotografierna är tryckta på ett speciellt tyg som är beständigt mot all slags väder och vind. I korrespondens med Stig Kälvelid förklarar han att han har möjlighet att trycka upp till 20 meter breda eller höga tavlor. *"Färgerna håller 3 år utomhus i all slags väder och vind. Problemet är fågelskit och föroreningarna i luften, men det går att torka av om man är försiktig"*¹¹.

UTSTÄLLNING I BOSTADSMILJÖ/STADSMILJÖ

I Malmö kunde man under hösten 2006 beskåda två tillfälliga konstutställningar utomhus. I september kunde skulpturutställningen Besökarna beskådas i Västra Hamnen i Malmö. Tio konstnärer från olika genrer bjöds in till utställningen dels för att visa upp samtida skulpturer och uppdatera de associationer vi får då vi tänker "skulptur" men även för att pröva vilken typ av offentlig konst som lämpar sig just i ett bostadsområde. Här visades bland annat *Toys 'R' Us* av Michael Johansson, *Kyssten* av Monika Larsen Dennis, *Min upprinnelse* av Bianca Maria Barmen och *Here* av Clay Ketter och *Visslingar och Rop* av Caroline Mårtensson.

Visslingar och rop
Caroline Mårtensson

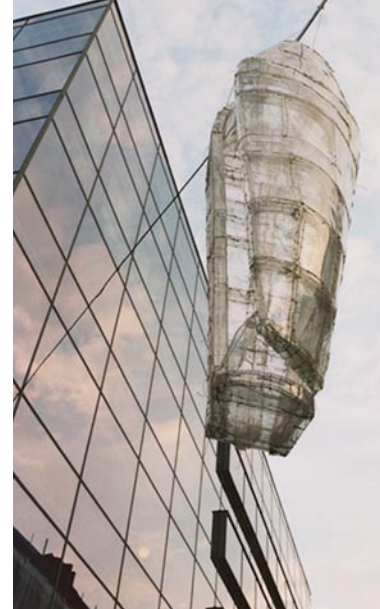

Toys 'R' Us
Michael Johansson

Från vänster:
Explorer Magnus Thierfelder
Kyssten Monika Larsen Dennis
Here Clay Ketter

I samband med Gallerinatten den 30 september ställdes fyra konstillationer ut utomhus i centrala Malmö. Verken hade skapats just i ändamål att förstärka platsen eller ge dess åskådare en tankeställare. Dels medverkade Åsa Wirling med ljusinstallationen *Sus*, Eva Koch ställde visade videoinstallationen *Nomad*, Fredrik Norén visade verket *United Colors* och Mats Hansén visade *Sarkofag*.

Från ovan:

Sarkofag Mats Hansén foto: Mats Hansén

United colors FredrikNorén foto: Fredrik Norén

Till vänster:

Stillbildssekvens ur verket *Sus* foto: Åsa Wirling

UTSTÄLLNING I PARKMILJÖ

Det en mycket intressant idé att utöka de tillfälliga konstutställningarna utomhus. Det skulle vara högst intressant om det fanns en plats i Malmö dit man kunde gå i vetskap om att utställningen på plasten förändrades inom ett visst tidsintervall och på så vis skulle platsen förstärkas och göras mer attraktiv, bli en plats som besöks i ren nyfikenhet för att se vad som pågår där för stunden.

En typ av sådan utställning erbjuder skulpturparken vid Wanås slott utanför Knislinge i nordöstra Skåne. Sedan 1987 kan man ströva runt i parken och bli serverad såväl nationell som internationell samtidskonst, där konstnärer, utefter de geografiska förutsättningar som råder, får fria tyglar i sitt konstnärskap att skapa en installation specifik för den utvalda platsen. Då

parken öppnar för säsongen varje år erbjuds en ny utställning och en del verk ur den årliga utställningen förblir på sin plats och blir en del av den permanenta utställningen. Under maj-oktober 2006 kunde utställningen "Insight Out" besökas i parken. Åtta amerikanska konstnärer bjöds in till utställningen. Det var dels redan verksamma konstnärer samt nyetablerade konstnärer. "Insight Out är en samlande titel som syftar till att påvisa dualistiska processer i ett mikro- makroperspektiv. Utställningen vill betona vikten av kulturella, intellektuella och konstnärliga utbyten"¹².

Ett annat exempel på konst i parkmiljö är skulpturparken som omger konstmuseet Louisiana i Danmark som sedan länge varit en ideal plats för deras samling av moderna skulpturer, men även givit rum för tillfälliga utställningar.

Together and Apart
Anthony Gormley. 2001
Wanås

Stigma
Gloria Friedman. 1991
Wanås

Two Different Anamorphic Surfaces
Dan Graham. 2000
Wanås

Fideicommissum
Ann-Sofi Sidén. 2000
Wanås

Whitney Outhouse of American Art
Thom Merrick. 1996
Wanås

Pyramiden
Gunilla Bandolin. 1990
Wanås

Untitled
Kathleen Schimert. 1996
Wanås

Swarm
Brian Conley. 2006
Wanås

Untitled (Tree pants)
Peter Coffin. 2006
Wanås

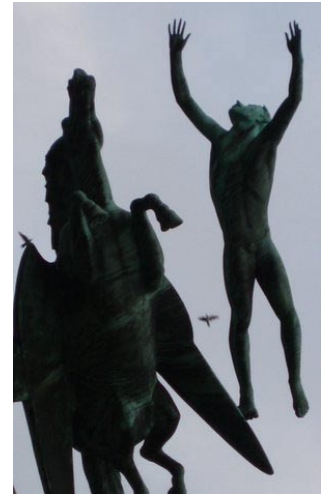
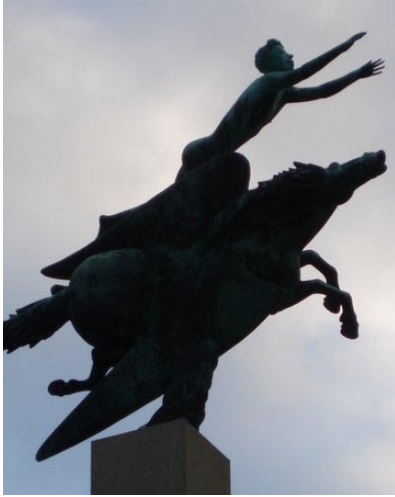

Sprungur
Pål Svensson. 1996
Wanås

OFFENTLIG KONST I MALMÖ

I Malmö stad finns idag många såväl små och stora parker, torg och platser med inslag av konstnärliga element. Denna offentliga konst utgörs främst av skulpturer, vattenspel och fontäner samt iscensättning medelst ljus. Konsten fungerar å ena sidan som utsmyckning i staden men samtidigt skapar den rum kring sig, rum som är olika stora beroende på verkets beskaffenhet. En del verk skapar intima rum och andra skapar rum i ett större sammanhang. Endel verk fungerar som landmärke och visar riktning och hjälper människor att skapa en mental karta av staden för att kunna orientera sig inom den.

På följande sidor visas en del av den konst/utsmyckning som står till allmän beskådan i Malmö stad. Generellt sett kan man säga att det till stor del rör sig om bronsskulpturer, föreställande nakna damer, flickor eller pojkar, granitskulpturer, byster av män som haft betydelse för staden/platsen där de placerats eller abstrakta skulpturer ofta i järnplåt eller brons samt väggskulpturer som blir en slags utsmyckning av husfasader.

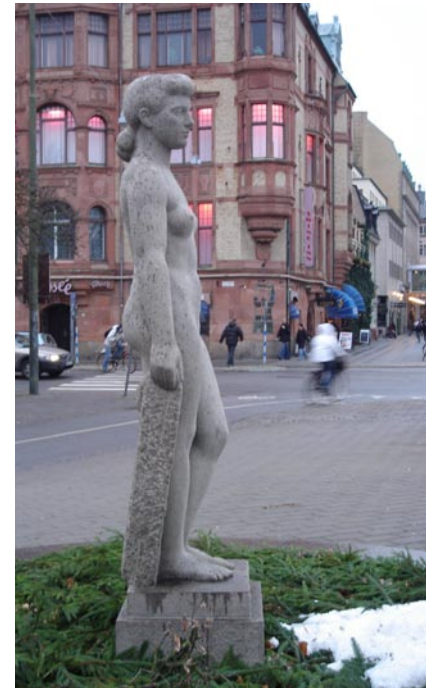
59

Pegasus Carl Milles 1950. Slottsparken
foto: Maria Grönvall och Pernilla Sjöström

OFFENTLIG KONST I MALMÖ

- verk som landmärken

Ovan från vänster:
Flora Jonas Fröding. 1936
Kungsgatan
Konstkritik Otto Strandman. 1915
Stadsbiblioteket
Göta Olle Holmsten. 1950
Raul Wallenbergs park
Till höger:
Liggande pige Gerhard Henning. 1961
Slottsparken

Från ovan:
Tragos
Nils Sjögren. 1953
Malmö Stadsteater, Fersens väg
Det svenska tungsinnet
Marie-Louise Ekman. 2004
Altonaparken
Till höger:
Sunes stenar
Bård Breivik. 1997
Stadsbiblioteket

OFFENTLIG KONST I MALMÖ

- verk som skapar en intim plats kring sig

Galatea Nils Möllerberg. 1938
Pidammsparken

Katarakt Ulla Kraitz & Gustav Kraitz. 2002
Södertull

Jimmis Monica Gora. 1997
Pildammsparken

Hartrappan
Maria Bianca Barmen. 1998
Södra Förstadsgatan

Mårten Liss Eriksson. 1970
Bergsgatan/Amiralsgatan

OFFENTLIG KONST I MALMÖ

- verk som underlättar orientering

63

Existens Maria Hellström. 1998
Kungsgatan, tunneln under Amiralsgatan

Graffiti-konst Konstnär: okänd. 2007
P-huset Anna

OFFENTLIG KONST I MALMÖ

- verk som knyter ett stort område till sig

Från ovan:
Le fruit rouge
Axel Nordell. 1972
Pildammsparken
Strykjärnet
Hiroshi Koyama. 1988
Pildammsparken
Farväl till de sju haven
Gareth Lewis. 1989
Ribersborg, hundfältet

SAMMANFATTNING

Konst och landskapsarkitektur har närmat sig varandra allt mer och det finns en allt mer växande koppling och förstärkt kontakt mellan de båda. Landskapsarkitekturen tar mer och mer plats som konstform i dagens samhälle samtidigt som samtidskonsten flyttar ut i det offentliga rummet i allt större utsträckning då konstutställningar inte längre enbart sker på konsthallar, museer och gallerier. Detta innebär att det inte längre enbart är bronsstatyer som får en permanent plats i stadsrummet utan även mer kortsiktiga verk får möjlighet att visa upp sig på den offentliga scenen utomhus.

Kanske är det en kombination av redan befintliga verk och skulpturer som kompletteras med tillfälliga verk vi behöver i städerna som bland annat kan medverka till att människor blir mer vakna och uppmärksamma på sin omgivning och upptäcker ting de ej tidigare lagt märke till. Dagens stadsmiljö genomgår konstant förändring och det är viktigt att värna om och bevara parken som en del av staden. För den sakens skull är det inte fel att låta parken spegla vad som sker i samhället och uppdatera dess funktion samt den konst som står att finna i den.

Med hjälp av flexibla ytor kan man skapa en förändringsbar scen som kan anpassas till den konstform eller installation som skall visas upp och skapa ett intressant "utomhusgalleri". Precis som på de traditionella gallerierna är ytan begränsad – gallerierna är uppbyggda av väggar och tak som till viss del är fasta, likaså är parken begränsad till en viss yta och det är upp till konstnären att utnyttja den yta som står till förfogande så som önskas.

Detta bäddar för möjligheter att skapa attraktiva rum utomhus som kan vara till gagn för såväl konstnärer som beskådare. Arrangemang av tillfälliga utställningar utomhus syftar att tillgängliggöra konsten, såväl för människor som inte är vana konstkonsumenter samt för de som har viljan men inte tiden att besöka konstutställningar under konstinrättningarnas öppettider. Förbipasserande människors nyfikenhet väcks då de passerar platsen och med detta koncept kan man locka fler människor att beskåda och låta sig beröras av konst. På detta sätt kan platsen förankras i människors medvetande vilket kan resultera i att platsen besöks för att se vad som pågår där för tillfället samtidigt som man får en stund i naturen.

DISKUSSIONSUNDERLAG

CARL THEODOR SØRENSEN

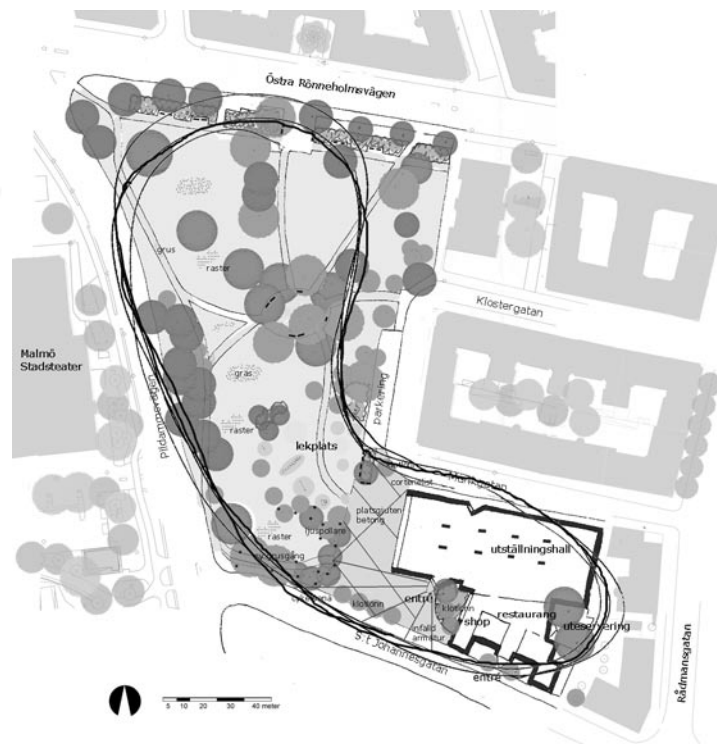
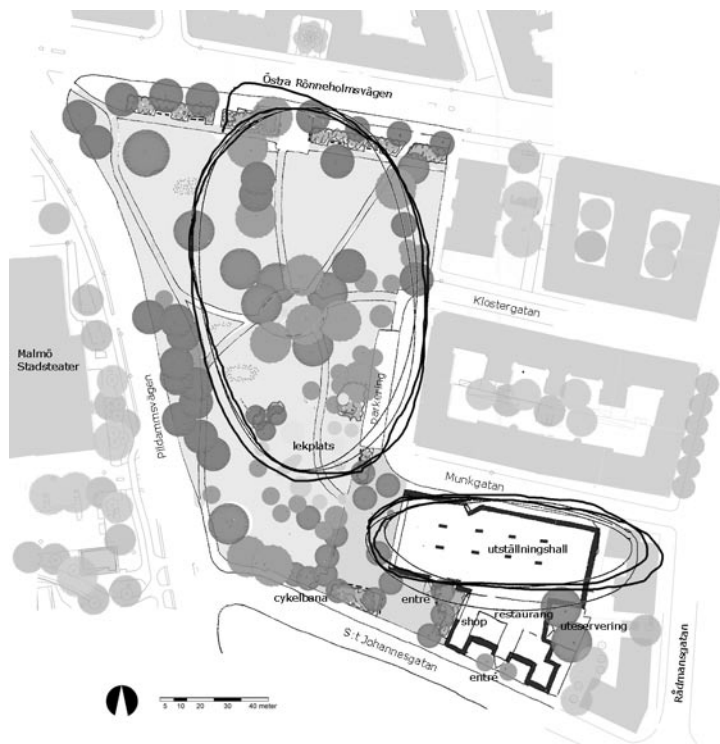
ETT FÖRSLAG TAR FORM

SLUTNA RUM / HUS

PLANA RUM / SLÄTT

UNDERJORDISKA RUM / GROPAR

Genom utformning av ett material som visar på hur konstutställningar vid Malmö Konsthall skulle kunna se ut, skapades det diskussionsunderlag som ligger till grund för de dialoger som förts med tre konstnärer från olika genrer. Syftet med dialogerna är att få ökad kunskap om vilken typ av rumslighet som är av intresse då det gäller presentation av konst, i vilken typ av miljö man föredrar att ställa ut samt vilka intressen man har som konstnär.

Idag ligger Magistratsparken och konsthallen separerade från varandra. Tanken är att skapa en sammanhängande yta för att förena parken och konsthallen.

Idag ligger Malmö Konsthall och Magistratsparken som två separerade kroppar utan inbördes samverkan vilket gör att det känns viktigt att binda ihop dessa två och få de båda platserna knyta an och komplettera varandra.

Wanås konstpark som nämnts tidigare är ett exempel på en lyckad kombination av park och konst . Man bör dock inte applicera det koncept som används på Wanås i Magistratsparken eftersom vi talar om två platser i olika skala och av olika karaktär, men man bör utnyttja de möjligheter som den intilliggande parken erbjuder och anpassa arbetet därefter.

Tanken med de förslag som tagits fram som diskussionsunderlag är att det kantiga från konsthallen flyttas in i parken och de mjuka formerna från parken flyttas in på konsthallens sida så att de båda delarna griper tag i varandra.

Samtliga förslag utgår från ett gemensamt tema för att skapa en viss grundläggande struktur. I det här fallet är formen minsta gemensamma nämnare i de tre förslagen.

Inspirationen har hämtats från en av våra största modernistiska landskapsarkitekter

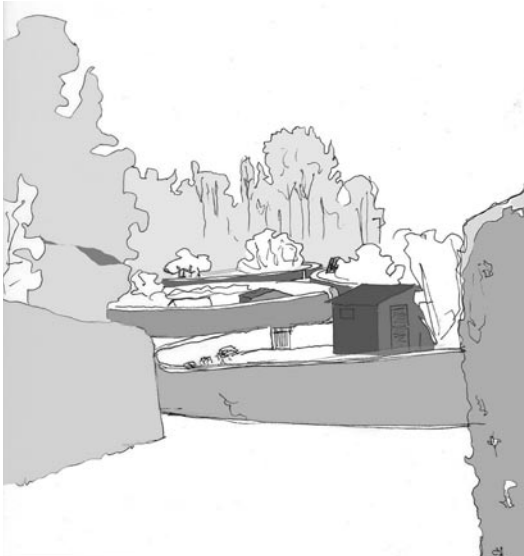
C Th Sørensens, vilket stämmer väl överens med Malmö Konsthall som är en modernistisk byggnad.

CARL THEODOR SØRENSEN

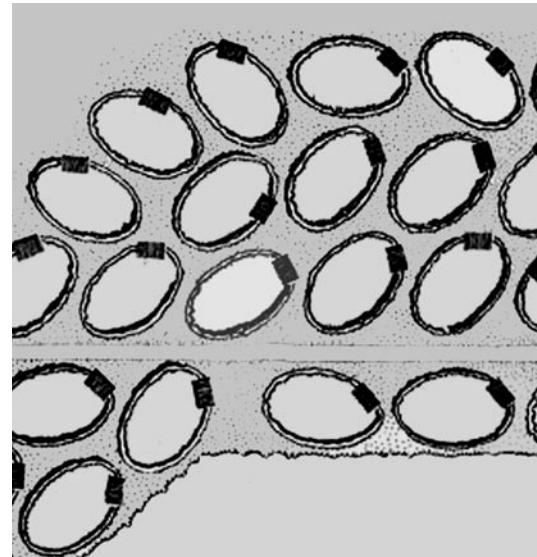
Carl Theodor Sørensen, mannen vi känner som C Th Sørensen levde 1893-1979. Han ansåg att trädgårdskultur är en konstform och skrev ett manifest för att deklarerar sin ståndpunkt i denna fråga, *The Origin of Garden Art*, 1963. Sørensen inspirerades av modern bildkonst, främst av futurismen och konstruktivismen, vilket återspeglas i hans arbete. Landskapet var väl lämpat för utforskandet av dessa konstformer och omformningen av dem till landskapsdesign, vilket tog gestaltning i spiraler, cirklar och ellipser i Sørensens anläggningar. Exempel på detta ser vi bland annat i Vitus Berings Park och i Nærums koloniträdgårdar.¹³

Plan över Vitus Berings Park I i Horsens

Vy över koloniträdgårdarna i Nærum

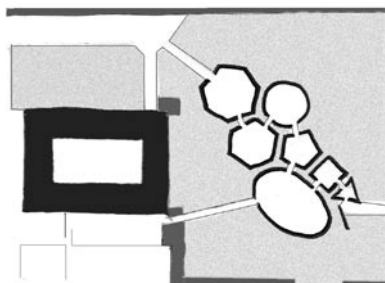

Plan över de ovala koloniträdgårdarna i Nærum

Inspiration till grundformen i de förslag som tagits fram som diskussionsunderlag har hämtats från det förslag C Th Sørensen ritade 1945 för att uppföras i parken i Horsens, Danmark. Parken anlades dock aldrig och uppfördes istället i Herning 1956, i anslutning till Aage Damgaards skjortfabrik, då i mindre skala. Då fabriken lades ner och gjordes till konstmuseum 1983 uppfördes parkanläggningen i full skala.

Sørensen var mycket nöjd med sitt verk och förklarade att "det är för mig något av det bästa jag tecknat, något av det som ger sinnet oförklarlig glädje"¹⁴. Själv kallade han skapelsen "De Musikalske Haver" eftersom han ansåg att parken var till för att berika dess besökare snarare än att vara till praktisk nytta, ungefär som musik. Trädgården kom emellertid att kallas "De Geometriske Haver", vilket kan förstås. Kompositionen består av nio enheter. Varje enhet utgörs av formklippta häckar, tänkta att vara över två meter höga, vars ramar utgör en viss geometrisk form; den börjar med en skiva med längden tio meter. Till den läggs

sedan sex polygoner med vardera 3-8 sidor där varje sida är 10 meter lång. Mellanrummet mellan polygonerna är 3 meter. Till dessa läggs sedan en cirkel och en ellips och storleksförhållandena mellan de olika delarna är noga avvägda. På plan ser enheterna väldigt tekniska ut, men då de blir en del av den färdiga kompositionen upplevs ej deras innevarande geometri eftersom man ingivs känslan av att röra sig i en labyrinth då man ej har överblick över helheten ty man befinner sig inuti den. De olika delarna skapar rum vars innehåll var ovidkommande för Sørensen. För honom var själva rumsverkan tillräcklig. Då anläggningen uppfördes vid Aage Damgaards fabrik fann herr Damgaard en ypperlig plats där han kunde placera sin stora skulptursamling, något som C Th Sørensen säkerligen klarat sig utan.¹⁵

Plan över den reducerade utgåvan av *De Musikalske Haver* Aage Damgaards skjortfabrik i Herning 1956

De Musikalske Haver i "full skala" från ovan

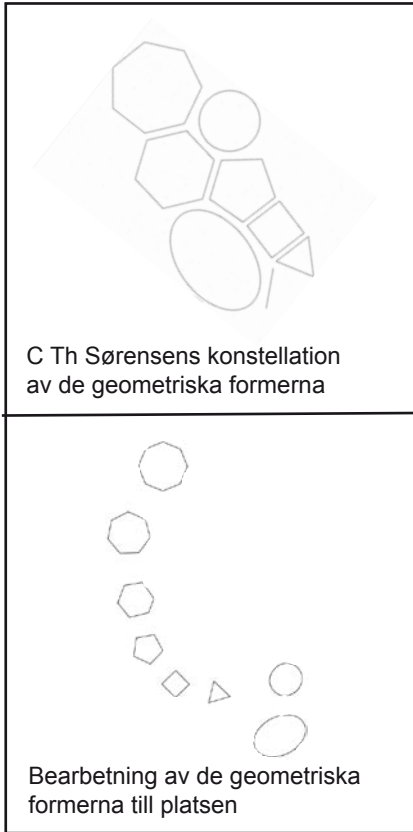
ETT FÖRSLAG TAR FORM

Valet av de geometriska former som rumsbildande element var givet. Spelet mellan kantiga och mjuka former fascinerar och de arkitektoniska formerna stämmer väl överrens med platsen. Konsthallen står för de strama raka linjerna medan Magistratsparken med dess mjuka former och lekplatsens röda asfaltcirkclar med de spiralformade lekredskapen samklingar med de mjuka runda formerna i Sørensens komposition. Kontrasten och dynamiken mellan dessa är ett intressant fenomen och användningen av just dessa former i övergången mellan parken och konsthallen gör att de båda delarna knyts samman.

För att lägga grunden till en givande diskussion med de konstnärer som senare skulle intervjuas togs, med utgångspunkt i det ovan beskrivna, tre förslag fram

för att visualisera olika varianter av rumslighet. Syftet var att få konstnärerna att reflektera över de olika typer av rumslighet som uppstår beroende på val av form, skala och material. Det skulle även visa vad som appellerar/repellerar konstnärerna och vilken sorts rum som lämpar sig bäst för presentation av deras konst.

De tre förslagen har en gemensam grundstruktur men rumsligheten varierar. De faller under benämningen Slutna rum, Plana rum och Underjordiska rum. Tanken är att hårda och mjuka material kontrasterar varandra och att de hårda kantiga formerna letar sig ut i parken samtidigt som de mjuka runda formerna tar sig in på konsthallens hårdgjorda yta. Eftersom den sydvästra delen av parken är i behov av aktivering förläggs förslagen till denna plats.

Plan över discussionsunderlaget

SLUTNA RUM / HUS

I de slutna rummen skapas en scen som kan göras oberoende av omgivningen. Dagsljuset kan stängas ute och världen runt omkring kan utestängas. Använder man sig av ett transparent material i väggarna, som exempelvis plexiglas eller en vägg som utgörs av vatten blir förutsättningarna annorlunda. Likaså om man förser det slutna rummets väggar med fönster.

Förslaget är tänkt att visa att man kan skapa små slutna rum som kan ses som kompletterande konsthallar i parken. De små husen skulle kunna vara utförda i ljus betong och blir då en förlängning av Malmö konsthall ut i parken. Konstverket presenteras då man går in i huset. Det kan vara ett objekt, en installation av bild, ljud

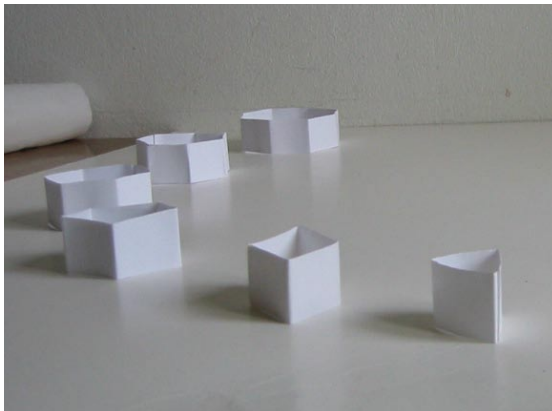

Two Different Anamorphic Surfaces Dan Graham. 2001 Wanås

eller ljus eller en kombination av dessa. Interiören varieras efter konstnärens val vad gäller färgsättning och rekvisita.

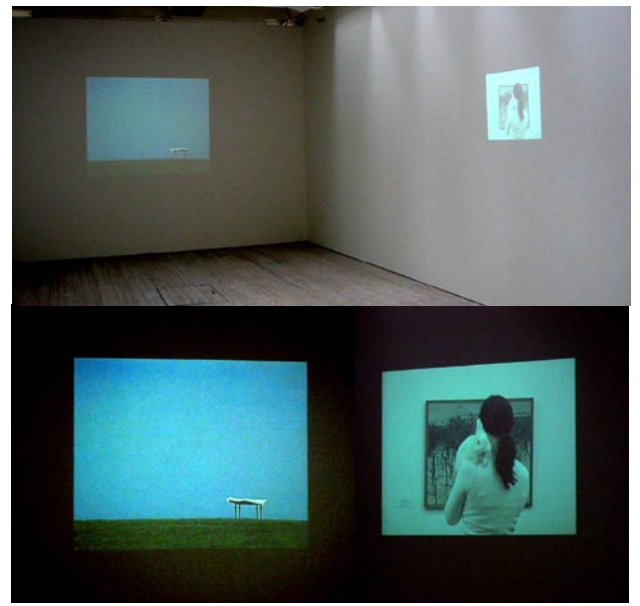
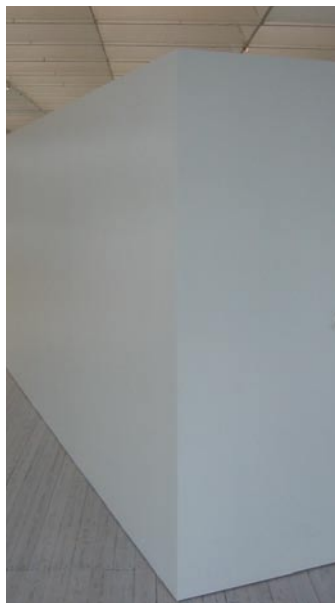
Rummen kan även vara uppbyggda av lättare material såsom spegelglas eller plexiglas som tillåter ljuset och den omgivande grönskan/naturen att spegla sig i dess fasad.

Tanken är att utrustning och rekvisita är så pass skyddad att huset kan vara öppet dygnet om.

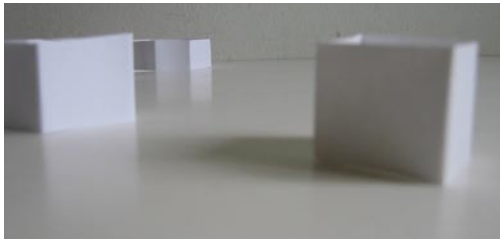

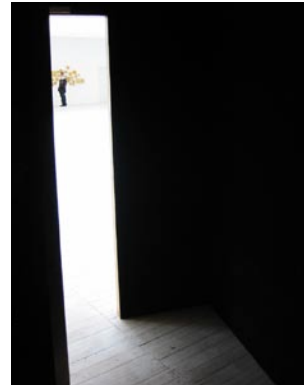
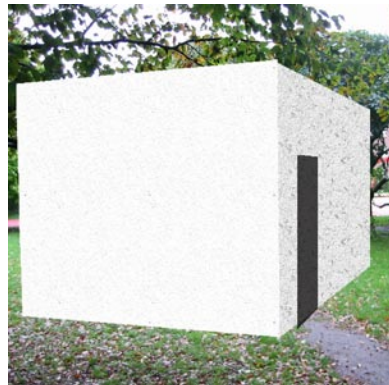
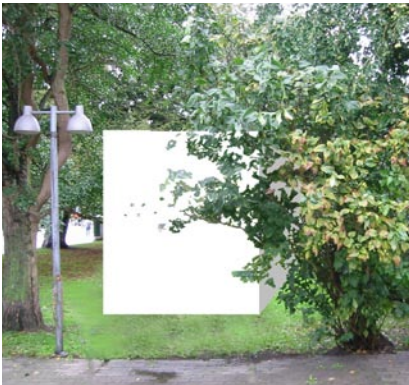
Whitney Outhouse of American Art
Thom Merrick. 1996 Wanås

Videoinstallation från Malm2 på Malmö Konsthall 2006

Fotomontage av betonghus inklusive sekvens ur Tina Schertzbergs
videoinstallation *Venus Födelse* på Malm2 2006

PLANA RUM / SLÄTT

I de plana rummen skapas en öppen yta på vilken verket placeras, ageras eller projiceras. Tanken är att underlaget utgör en scen där vad som helst kan hända. Underlaget kan ses som en tavelduk som placerats på marken och en horisontell målarduk skapas för två- eller tredimensionell konst.

En tydlig kontrast mellan det hårda och det mjuka skapas då det hårda materialet förs ut i parken och det mjuka materialet förs in på konsthallens hårdgjorda yta. Förslagsvis kan polygonerna i parken att utgöras av platsgjuten betong, vilket skapar ett stabilt underlag och cirkeln och ellipsen på konsthallens sida kan utgöras av en gräsyta så att scengolvet

eller tavelduken utgörs av en mjuk grön matta. Ramen som omger dessa ytor består i samtliga fall av en cortenelist. Listens höjd kan variera. Antingen kan den ligga kant i kant med "duken" eller så kan den göras högre, dels för att förhindra att man beträder ytan eller för att hålla det som finns på ytan, till exempel grus eller vatten, på plats.

UNDERJORDISKA RUM / GROPAR

I de underjordiska rummen har inspirationen hämtats från Citytunneln, som kommer att få en station nära denna plats.

Förslaget går ut på att rummet är under marknivå och att man tittar ned på konstverket, alternativt går ned i det. Dessa gropar eller håll kan även ses som uppochnedvända snöglober, eller tittskåp som går ner i marken. Hålet bör då täckas med plexiglas eller någon annan typ av genomskinligt material så man kan beskåda verket utan att riskera att falla ner i det. Här skulle

en projektor kunna placeras så att ljuskäglor dansar upp ur hålet, eller en högtalare som förmedlar ljud till sin omgivning. På detta vis blir konsten tillgängligt dygnet runt samtidigt som både själva verket och den rekvisita som behövs är skyddat mot väder och vind samt mänsklig förstörelse.

Rummets kanter kan vara trappade, så man ej trillar ner i det. Det är även möjligt att dess botten fylls med vatten så platsen liknar en damm eller förblir utan så den påminner om en amfiteater.

Snöglob

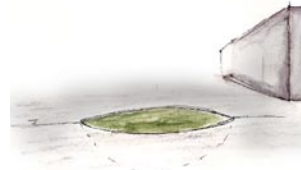
Oregelbunden grop

Stapelbäddsparken. Malmö

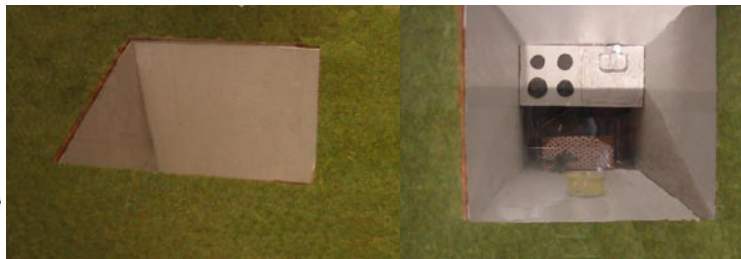
Alnarpsgårdens damm. Alnarp

Stapelbäddsparken. Malmö

Ljudinstallation i Scaniaparken. Malmö

Fotografi av modell av Meta Isaeus Berlins *Ett Vattenhem*

INTERVJUER

INLEDANDE INTERVJUER

ANNA KINDVALL

BEATRICE HANSSON

INTERVJU MED TRE KONSTNÄRER

FRÅGESTÄLLNINGAR

MÖTE NR 1: ÅSA WIRLING

MÖTE NR 2: MONIKA LARSEN DENNIS

MÖTE NR 3: CAROLINE MÅRTENSSON

ANALYS AV INTERVJUERNA

Då man ej är så insatt i konstens värld är det viktigt att vara ödmjuk inför sin okunnighet och inhämta så mycket information som möjligt utan att för den sakens skull tappa tron på de idéer man ursprungligen har gällande hur man kan skapa en god miljö. Personer som är verksamma i den miljön intervjuades därför för att visualisera de problem eller möjligheter som konstutställningar för med sig. Såväl konstnärer som personer som arrangerar konstutställningar har intervjuats.

INLEDANDE INTERVJUER

Inledningsvis fördes en diskussion om presentation av konst utomhus med konstnären Robert Moreau. Därefter inhämtades kunskap om flexibla ytor utomhus genom samtal med Peter Lindqvist på Stadsfastigheter i Malmö, Åsa Drougge på Nivå landskapsarkitekter, Kenneth Klempenborg på stadsdelsförvaltningen Maria-Gamla Stan i Stockholm. En träff ägde rum med landskapsarkitekt Michael Hellberg vars examensarbete "Vegetation på vertikala ytor inomhus" behandlade gröna väggar inomhus. Sedan skedde en instramning gällande val av intervjuobjekt så att fokus föll på de som mer konkret är involverade i projektet att skapa tillfälliga konstutställningar utomhus. Vikarierande intendent Anna Kindvall på Malmö

Konsthall och Beatrice Hansson som gjort lekplatsen i Magistratsparken intervjuades. Det skulle även varit intressant att föra en diskussion med landskapsarkitekt Camilla Anderson på Gatukontoret i Malmö, men det hartyvärrejskett. Människor som rör sig i parken har tillfrågats hur de ser på idén att presentera konst tillfälligt i Magistratsparken och de flesta har varit positivt inställda till detta förslag. En person uttryckte en stark längtan efter en plats i Malmö där det kontinuerligt sker något nytt dit man var villig att ta sig enkom för att se vad som pågick där för närvarande. Avslutningsvis testades idén om en tillfällig utställningsplats på tre konstnärer.

Nedan följer ett urval av dessa samtal.

ANNA KINDVALL

För att få en inblick i hur scenen för samtidskonst fungerar skedde en inledande intervju med den vikarierandeintendenten på Malmö Konsthall, Anna Kindvall. Det var av vikt att höra konsthallens syn på tillfälliga utställningar utomhus och deras förhållningssätt till detta. Svaret från Anna Kindvall var att Malmö Konsthall varken har tid eller råd att engagera sig i utställningar utomhus då alla resurser, rörande såväl tid som

finansier, tas i anspråk för att driva utställningarna inuti själva konsthallen. Hon påpekade att det förekommit ett par utställningar utanför konsthallen tidigare, dock för flera år sedan. Anna Kindvall ifrågasatte även varför en tillfällig utställning skall placeras just här, samt att det föreligger en risk att utställningen inuti konsthallen störs, eller att konstnärernas intressen är oförenliga med varandra.¹⁶

BEATRICE HANSSON

För att få en uppfattning om vad konstnärer har för syn på världen i allmänhet och på tillfälliga konstutställningar utomhus i synnerhet, intervjuades konstnären Beatrice Hansson som redan är representerad i Magistratsparken med lekplatsen med de spiralformade lekredskapen. Det föreföll därför vara en ypperlig idé att inleda med att intervju henne för att höra hennes tankar om platsen, utforska hennes val av form och material samt få en inblick i hur hon ser på utställning av konst utomhus. Beatrice Hansson fick i egenskap av konstkonsult i uppdrag av Malmö Stad att göra en annorlunda lekplats i parken. Redan 1994 hade Beatrice gjort en spiralformad lekskulptur till ett bostadsområde. Hon ville skapa en känsla av att lekplatsen var utslängd i parken och att barnen som leker där interagerar med parken, ingår i synfältet och är en levande del av parken, vilket är andledningen till att det inte finns några stängsel runt lekplatsen. Tanken på att föräldrar står och

vaktar sina barn inhägnade på en lekplats likt hundar på en hundrastplats föreföll Beatrice Hansson motbjudande.

Hon var negativt inställd till tanken på att arrangera tillfälliga konstutställningar i Magistratsparken. Hon menade dels att det inte förekommer något intresse att ställa ut där tillfälligt och att det finns en konflikt gällande vem som ska stå för konstnärernas avlöning. Hon ifrågasatte även varför en konstutställning skall äga rum just i denna park när man redan har en ypperlig plats för konstutställning i Malmö Konsthall som ju ligger precis bredvid. Hansson trodde mer på ett samarbete mellan exempelvis en landskapsarkitekt och en konstnär för att skapa ett permanent verk i parken och att detta verk eventuellt kan bytas ut vart tredje år om man tvunget skall ha en omväxling på utställningen. Som alternativ till detta kunde hon tänka sig att landskapsarkitekten tar sig an konstnärsrollen och utformar hela projektet.¹⁷

INTERVJU MED TRE KONSTNÄRER

För att få en djupare förståelse gällande hur konstnärer arbetar har tre konstnärer intervjuats. Valet av konstnärer var något slumpmässigt. Ett antal konstnärer valdes ut som ansågs intressanta att intervjua. Det var även av betydelse att de var verksamma inom olika genrer. Någon svarade inte på mailet, en del personer var alltför upptagen och kunde därför inte medverka.

Det föll sig så att endast kvinnliga konstnärer har intervjuats vilket ju kan ses som en brist dels eftersom det skulle vara intressant att få in ett manligt perspektiv i diskussionen och dels för att främja det jämställda samhälle varför

även manliga konstnärer borde vara representerade i detta arbete. De tre personer som har intervjuats har dock olika bakgrund, olika åldrar och olika tillvägagångssätt och uttrycksformer i sitt konstnärskap varför man ändå får ett relativt brett urval. För dessa konstnärer presenterades diskussionsunderlaget. Tanken var att de tre varianterna med slutna, plana och underjordiska rum skulle visa parkens flexibilitet samt skapa en diskussionsgrund kring vilken en dialog kunde föras. Det var viktigt att höra deras åsikter angående eventuella kvaliteter och brister i förslagen samt vad som är önskvärt för att skapa en miljö som både är intressant att besöka och att ställa ut i.

FRÅGESTÄLLNINGAR

- Berätta om ditt konstnärskap, din konstnärliga uttrycksform/genre.
- Vad är det viktigaste för dig vid en utställning?
- Har du medverkat vid tillfälliga utställningar utomhus samt intresserar det dig?
- Skulle du kunna tänka dig att utforma ett eget projekt trots att det fanns vissa givna ramar vad gäller plats och form?
- Hur ser du på dessa förslag vad gäller skala, färg, form och flexibilitet?

Stillbildssekvens från det filmade Ijustet till verket *Sus*, Gallerinatten 2006, Malmö. foto: Åsa Wirling

MÖTE NR 1: ÅSA WIRLING

KONSTNÄR & LJUSDESIGNER

Åsa Wirling är i grunden bildkonstnär och har bland annat sju års studier på konstkolorbakom sig. Efter att ha arbetat som scenografassistent 1987 blev hon intresserad av att arbeta med ljus. Genom Kulturarbetarföreningen fick Åsa Wirling en praktikplats på Malmö Stadsteaters ljusavdelning, där hon fick erfara att hon saknade mycket kunskap om den tekniska biten angående ljussättning. 1992 påbörjade hon en 1 ½ års lång ljussättar- & ljudteknikerutbildning på Helsingborgs Stadsteater som avslutades med att hon gjorde en ljussättning och turnerade med den tillsammans med en grupp från Helsingborgs stadsteater. Sedan dess har Åsa Wirling försörjt sig som ljusdesigner och har kombinerat ljussättning inom bland annat teater och utställningar med sitt konstnärskap.

Nyligen var Åsa Wirling aktuell med verket *Sus* under Gallerinatten i Malmö den 30 september 2006. Hon hade då bearbetat ett ljus som var ca 10 minuter långt och sedan engagerades Ulf Söderberg för att göra ett ljud till verket. Med hjälp av en projektor uppifrån och en projektor från sidan projicerades ljuset ut i luften och när människor gick förbi här togs ljuset upp av deras kroppar och det bildades ett rum, eller ett artificiellt rum, av ljus. I broschyren inför Gallerinatten beskriver Åsa Wirling verket på följande sätt:

*"Jag vill skapa ett rum av ljus och rörelse förstärkt med ljud. Bryta det vardagliga på gågatan, Södra Förstadsgatan, som en uppenbarelse, ett rum i rummet. Jag gör det här med mitt filmade ljus. Sus är ett verk där publiken är medaktör, utan den blir verket platt och saknar betydelse"*¹⁸.

Ljusinstallationen *Dygnet* Skånes Konstförening 2006

Verket *Hur ljuder världens ljus* Pildammsparken 2001 tillsammans med Karin Höghielm som komponerade musiken foto: Åsa Wirling

De tre förslagen som utgör diskussionsunderlag presenteras för Åsa. Hon tycker det är en god idé med att flytta ut konsten i parken och göra den tillgänglig dygnet runt. För Åsas del är det mest intressant att skapa ett rum ovan mark eftersom hon då kan styra dagsljusets frånvaro, vilket hon i stort sett är hänvisad till om hon arbetar med strålkastare. Åsas kommentar lyder som följer:

"Rent spontant så känner jag att de här husen är mest intressanta – man fortsätter konsthallens form och kvalitet ut i parken och det är viktigt att man gör det liknande. Jag skulle välja de formerna eftersom det ju är ganska bra för då kan jag styra dagsljuset och det kan fungera både dag och natt och man kan skydda utrustningen, projektorerna – mina penslar".¹⁹

Åsa Wirling ställer sig öppen till förslaget att medverka i tillfälliga utomhusutställningar. Detta eftersom hon arbetar med ljus som är väldigt tillfälligt, något man inte kan ta med sig utan något väldigt flyktigt. För henne skulle det

vara intressant att skapa en utställning på en given plats där man har vissa givna former. Hon ser det inte som en begränsning utan snarare som en utmaning att ha en viss form att utgå ifrån där hon sedan är fri i sina verktyg att skapa vad hon vill. Hon ställer sig positiv till att öppna upp och binda ihop Malmö Konsthall och Magistratsparken och bjuda in konstnärer till att jobba utomhus i de här miljöerna. Den största begränsningen är finansieringen av olika projekt.

På frågan hur hon ser på sponsring av olika slag så är Åsa Wirling av den åsikten att hon kan tänka sig att få hjälp för att kunna realisera sina verk. Det beror dock på VEM som skulle kunna tänkas ställa upp, exempelvis så är oetiska företag inte intressanta att samarbeta med, och det beror på HUR de vill visa sig eftersom hon inte gärna vill ha en stor logotyp mitt i sina verk. Så länge de inte lägger sig i hennes projekt och hon är fri att göra vad hon vill så ser hon sponsring som positivt.²⁰

Marmorskulpturen *Kysen*, 2005
foto: M Larsen Dennis

Inspiration; August Rodins kyss
Le Baiser från 1886

Kysen då en människa intar position
foto: M Larsen Dennis

MÖTE NR 2: MONIKA LARSEN DENNIS

KONSTNÄR TILLIKA PROJEKTLEDARE I STATENS KONSTRÅD

Monika Larsen Dennis är konstnär och arbetar främst med fotografi och skulptur. Hennes verk utgår oftast från en angelägen frågeställning och kan ses som någon form av dagboksanteckningar med reflektioner över livets glädjeämnen och svagheter. Hon använder ofta starka konsthistoriska symboler för att förstärka vissa känslor i sina verk. Monika Larsen Dennis är även verksam i Statens Konstråd, en myndighet under Utbildnings- & Kulturdepartementet vars uppdrag är att *"beställa permanent, platsspecifik samtida konst, och placera inköpt konst i statliga byggnader och verksamheter"*²¹.

Nyligen var Monika Larsen Dennis aktuell i utställningen Besökarna i Västra Hamnen. Hon medverkade med verket *Kysse*, en marmorskulptur som för skulpturer i marmor ett par steg längre än vi är vana vid, som inspirerats av skulptören August Rodins "*Le Baiser*" (*Kysse*). Verket har tidigare visats på Wanås utställning *Samtida Skulptur* i Norden 1980-2005. Det kommer att produceras i fyra exemplar precis som Rodins verk. Ett utav dem står att finna vid Lilla Å-promenaden i Örebro.

Verket beskriver Monika Larsson Dennis som följer:

*"Kysse/the Kiss är en marmorskulptur där jag uppdaterar August Rodin's skulptur Kysse. Verket är uthugget ur ett marmorblock i storlek 158x118x120cm. Istället för att gestalta det kyssande paret har jag formgett avtrycket av det kyssande paret och låtit detta avtryck samt luftspalten emellan dem bli den bärande formen"*²².

Verket *Min återkallelse* i Ormsjö från 2004 foto: Sam Ersson

De tre förslagen som utgör diskussionsunderlag presenteras för Monika Larsen Dennis. Hon har en härlig attityd – då vi talar om att skapa rumslighet medelst små hus frågar hon om problematiken med att ”killarna går in och pissar i dem” har lösts samt att de blir tillhåll av olika slag. Då vi talar om rummen som går ner i marken och bildar hål och har plexiglas som ”tak” undrar hon om det tagits i beaktning att folk då vill gå ut på dem och att de då måste vara tillräckligt hållfasta, och att de blir smutsiga om folk går på dem etc. I nästa andetag säger hon att allting offentligt blir smutsigt så om man lägger detta på kommunens rengöringsrunda så kan ytan bevaras i det skick man önskar. Hon har ett sätt att se möjligheter men att ändå ta i beaktning de problem vissa idéer kan medföra.

Monika Larsen Dennis tror inte på idén att agera för att skapa en yta för tillfälliga utställningar i Magistratsparken. Hon tror däremot på idén att tillföra något till parken som inte redan finns där idag, genom att skapa en eller ett par permanenta platser som man kan besöka dygnet runt. Hon tror till exempel på idén att skapa en stor betongdamm här med trappade kanter som bildar sittplatser, och som fylls med exotiska näckrosor, vilket ger parken ytterligare ett karaktärsdrag. På så vis tillför man parken ytterligare en användarfunktion och man kommer att besöka parken enkom för denna attraktions skull. Monika Larsen Dennis tycker också att man borde placera ett permanent verk i parken. Vi är ense om att den södra delen av parken bör aktiveras. I inspirationsmaterialet

som togs med till diskussionen fanns en bild av Katrine Helmerssons verk *Société Phallogcentrique*. Den bortglömda delen av parken ser Larsen Dennis som en ypperlig plats att placera just detta verk på. De små figurerna kan placeras i buskagen och bland träden och ut på gräsmattan och Larsen Dennis tror att även Malmö Konsthall skulle uppskatta verket på den platsen och inte minst barnen som leker på lekplatsen. Tidigare har Katrine Helmerssons verk medverkat under en skulpturutställning på Wanås 1992 och på den retrospektiva skulpturutställningen 2002. Problemet med verket var att det tidigare var gjort i gips och att det vittrade sönder men Larsen Dennis är bekant med Helmersson och de har tidigare diskuterat att verket istället borde utföras i vit betong.

Utanför Malmö Konsthall tror Monika Larsen Dennis att man bör tillföra något som ger konsthallen mer än vad där finns idag. Vi talar om att skapa en välkomnande plats som samtidigt visar att ”här är konsthallen”. Monika Larsen Dennis tycker att ett stort träd, t ex en blodek borde placeras här och att man skapar sittplatser runt om trädet. På så sätt får tillför man både styrka och monumentalitet till platsen samtidigt som fler sittplatser skapas.²³

Société Phallogcentrique
Katrine Helmersson

Verket *Dansk velour*, Galleri Arnstedt & Kullgren,
Ø Karup 2006

Ljuddinstallationen *Visslingar & rop*,
Västra Hamnen, Malmö 2006

MÖTE NR 3: CAROLINE MÅRTENSSON

NYETABLERAD KONSTNÄR

Caroline Mårtensson har åtta års konststudier bakom sig och har läst vid konsthögskolor i såväl Stockholm, Köpenhamn som Malmö för att slutligen utexamineras från Malmö Konsthögskola 2005. Hon arbetar främst med objekt och installationer och är mest intresserad av att skapa verk som inte förefaller vad de till synes vara, utan får dess beskådare att tänka vidare. Hon intresserar sig för att få fram det där ambivalenta tillståndet som ligger på gränsen mellan att uppfatta något som positivt eller att uppfatta något som negativt.

Under sommaren 2006 visades Caroline Mårtenssons Dansk velour på galleri Arnstedt & Kullgren i Östra Karup, Båstad. Verket bestod av uppstoppade djur som var inklädda i velour. Detta material används ofta då man tillverkar mjukisdjur och djuren föreföll till synes vara just mjukisdjur. Då man tog på djuren fann man att de inte var mjukisdjur utan just uppstoppade djur och klor och päls trängde ut ur velouren.

Nyligen var Caroline Mårtensson aktuell på skulpturutställningen Besökarna i Västra Hamnen, Malmö, med verket "Visslingar och rop". Verket bestod av en högtalare som placerats på en byggnadsställning och då någon passerade verket aktiverades högtalaren och ur den ljud en kvinnoröst som skrek glåpord efter den förbipasserande. På utställningens hemsida beskriver Caroline själv verket såhär:

*"Projektet är tänkt att kommentera ett rådande samhällsklimat där det saknas respekt för den enskilde individens integritet. Oavsett kön kan vi alla uppleva kränkande situationer och tillfällen då vi inte känner oss respekterade. Det kan vara en form av objektivering eller i jämställdhetssammanhang, kränkande särbehandling på grund av sexuell läggning, trosuppfattning, etnisk tillhörighet eller funktionshinder – listan är lång."*²⁴

Mumifierat 2005 foto:Caroline Mårtensson

Dagens eko kvart i fem 2004 foto:Caroline Mårtensson

Utställningen Besökarna skiljer sig från den konst Caroline Mårtensson tidigare ägnat sig åt såtillvida att det är en ljudinstallation. Konstfrämjandet bjöd in ett antal konstnärer för att medverka i utställningen för att visa på det vida spektra av konstnärer som finns samt hur konst i det offentliga rummet kan te sig. Den enskilda konstnären fick ha önskemål om plats och efter att kommun och intilliggande bostadsrättsföreningar givit sitt samtycke fick konstnärerna klartecken. Detta var första gången Caroline medverkade i en tillfällig utställning utomhus men kan definitivt tänka sig att ställa ut i detta sammanhang igen. Hon såg det som en utmaning att väcka intresse hos dem som ej är vana vid att se konst i vanliga fall.

De tre förslagen som utgör diskussionsunderlag presenteras. Caroline Mårtensson tycker att det är spännande förslag men menar att det är viktigt att inte formen tar överhand utan det måste finnas ett stort utrymme för vad man som konstnär KAN göra på platsen. Hon tror inte på idén att bygga små "hus" på platsen eftersom

man då skapar ytterligare ett "innerum" ute och att det inte medverkar till att flytta UT konsten. Hon gillar däremot idén med att skapa ett rum som man tittar NER i, som blir ett mellanting mellan ute och inne. Detta verk kan även lämnas oöversatt om det täcks över med t ex okrossbart glas och konsten blir på så sätt tillgänglig dygnet runt.

Caroline Mårtensson ser positivt på att man har en viss begränsning för en utställning och att det på så vis ger konstnären en viss utmaning att skapa något intressant utifrån dessa premisser. Det är ändå viktigt för henne att känna sig fri i sitt konstnärskap. Hon tror att hon själv skulle känna sig väldigt begränsad och styrd av att följa de geometriska formerna men däremot skulle det vara intressant att säga att begränsningen för utställningen utgörs av hela den mark som tillhör Malmö Konsthall samt Magistratsparken men att man i inbjudan påpekar att det finns möjlighet att dels sätta upp tillfälliga väggar och dels skapa tillfälliga gropar.²⁵

ANALYS AV INTERVJUERNA

Vid de inledande samtalen med Anna Kindvall och Beatrice Hansson uteblev den entusiastiska reaktion som undertecknad hade förväntat sig. Detta kan bero på att de båda kände sig hotade av förslagen. Anna Kindvall å sin sida hade de ekonomiska och praktiska detaljerna i tankarna och för henne var det svårt att makarum för utställningar utomhus i den strama budget som stod till hennes förfogande. Beatrice Hanssons värsta farhågor var att konstnärerna inte skulle avlönas korrekt och att det skulle röra sig om välgörenhetsutställningar vilket ej är positivt ur konstnärers synpunkt eftersom de ofta redan idag är underavlönade!

Ytterligare en anledning till att förslaget ej välkomnades med öppen famn kan vara att det

presenterades på ett ofördelaktigt sätt så att de inte såg projektets fulla potential. Efter det att dessa intervjuer hölls har det förekommit allt fler tillfälliga utställningar runt om i landet vilket kan tyda på att det är en allt mer förekommande trend.

Intervjuerna med konstnärerna var av mer positiv karaktär. Även om enbart ett begränsat antal konstnärer intervjuats kan man dra vissa slutsatser. Om så hundra konstnärer skulle intervjuas så skulle man få hundra olika svar. De tre skulle kunna tänka sig att ställa upp i tillfälliga utställningar utomhus med vissa förbehåll. Varje enskild konstnär har sina föreställningar om hur en plats skall se ut för att vara optimal för just deras konst, varför man kan konstatera att det är svårt att förbereda för en konstutställning.

En del konstnärer vill arbeta med öppna rum, andra med slutna. Vikten av att inte känna sig styrd har varit påtaglig. Man vill känna sig fri i sitt konstnärskap och den personliga integriteten är mycket betydelsefull. Samtidigt kan det vara just själva gränserna som gör att kreativiteten sprudlar.

Själva skapandet kan födas i att det just finns en gräns och denna gräns vill man tänja. Avsaknaden av gränser kan verka tvärt om, det ger inte upphov till någonting.

Det är därför svårt att som landskapsarkitekt skapa en plats som lämpar sig för alla konstnärer. Platsen får inte vara för begränsande men samtidigt inte ha alltför otydliga gränser.

Utgångspunkten för detta arbete har varit att skapa en flexibel plats som kan hybridiseras och få en ny karaktär med inte alltför stora ingrepp. Efter att ha fört dialog med aktiva konstnärer har denna tes styrkts. Underarbetets gång har det varit svårt att sätta något konkret förslag på pappret, just eftersom det har stridit mot grundprincipen att skapa en flexibel plats.

Slutligen har emellertid ett sätt som skulle kunna lösa problemet utkristalliserats. Det möjliggör även att parkens funktion optimeras utan att dess flexibilitet inskränks. Principen går ut på att skapa ett raster av fästpunkter som möjliggör skapandet av olika rum, vilket kommer förklaras i nästkommande kapitel.

FÖRSLAG

FILOSOFI

FUNKTION & FÖRBEREDELSE

FÖRÄNDRING

SEKVENSSSTUDIER OCH SNITT

FLEXIBLA UTSTÄLLNINGAR

Utifrån de diskussioner som förts med konstnärerna har ett exempel tagits fram för att visa hur man kan skapa en attraktiv plats vid Malmö Konsthall och i Magistratsparken. Förslaget grundar sig på att ytan framför konsthallen måste förnyas samtidigt som parken och konsthallen förbinds med ett område där tillfälliga utställningar kan äga rum utomhus.

FILOSOFI

Det har stundom varit svårt att ta fram ett konkret gestaltungsförslag för Malmö Konsthall och Magistratsparkens blivande utemiljö, som om det varit omöjligt att fatta beslut om platsens kommande utseende. Så småningom har det dock stått klart att det varken rört sig om tvehågsenhet eller brist på kreativitet utan det har snarare varit så att varje förslag har stridit mot de intentioner som funnits genom hela projektet, nämligen att skapa en vacker flexibel plats som inte styrs i någon riktning utan möjliggör för alla tänkbara eventualiteter. Varje ingripande har gått stick i stäv med ambitionen att skapa möjligheternas plats, en plats där ingen stängs ute och där allting kan hända.

Det skulle vara intressant att arrangera tillfälliga konstutställningar utomhus i Magistratsparken för att göra konsten mer tillgänglig. Det är en förträfflig plats eftersom Malmö Konsthall ligger alldeles intill och många människor som färdas längs med Pildammsvägen väster om parken skulle kunna ta del av utställningen eller åtminstone

bli nyfikna på den och återvända till platsen vid ett annat tillfälle. Mycket av den offentliga konst som staden har att erbjuda idag är intet särskilt upphetsande. Förvisso är det kanske inte den offentliga konstens uppgift att tillgodose människors behov av upplyftande konst. Malmö är en stad som i många avseenden visar framfötterna och inte är rädd för nya, stora projekt och vore det inte en ypperlig idé att skapa en plats där samtida konst kan beskådas i det offentliga exteriöra rummet dygnet om?

Ett bra exempel på intressant, uppdaterad skulpturkonst är utställningen Besökarna som ägde rum i Västra Hamnen i Malmö under september 2006. Detta var en engångsföreteelse och utställningen hade sitt speciella syfte, bland annat att undersöka vilken typ av konst som passar i ett bostadsområde. Magistratsparkens förutsättningar är annorlunda, men icke mindre intressanta. Även här skulle man kunna skapa intressanta utställningar men i en allmän stadspark istället för i en bostadsmiljö.

Magistratsparken - en park med potential

FUNKTION & FÖRBEREDELSE

För att skapa en plats som kan bli ett forum för såväl etablerade som nya konstnärer bör därför parken förberedas på bästa möjliga vis så att platsens potential optimeras för att kunna anpassas till olika konstformer samt möjliggöra förverkligandet av idéer av skilda karaktär. För att åstadkomma detta krävs ett flexibelt rum. Detta skapas genom att ett raster av fundament med fästpunkter förankras i marken, i vilka man sedan kan fästa de redskap man är i behov av för att realisera sina verk. Det kan exempelvis röra sig om att man i fundamenten fäster stora dukar för projektion av

media som ljus eller video, man kan här fästa väggar för att skapa slutna rum, man skall kunna fästa en ställning så det går att spänna upp stora fotografier, man skall kunna förankra ett objekt i dessa fundament så objektet ej "får ofrivilliga fötter". Dessa fundament grävs ner i ett rutnätssystem inom utvalda områden i parken. Då de ej är i bruk är endast en metallplatta synlig. Plattan som ligger i marknivå och har en diameter på ca 1 dm, utgör varken någon snubbelrisk eller stör estetiken på platsen. Det skall även finnas uttag för ström samt vattenförsörjning med jämna intervaller.

Östra Rönneholmsvägen

Malmö
Stadsteater

Pildammsvägen

gras

raster

gras

raster

lekplats

parkering

klotlönn

cortenolist

Munkgatan

platsguten
betong

utställningshall

raster

ny grusgång

cykelbana

klotlönn

entré

infälld
armatur

shop

restaurang

uteservering

S:t Johannesgatan

entré

Rådmanngatan

5 10 20 30 40 meter

FÖRÄNDRING

Ytan utanför konsthallens skall alltså även den förberedas så att den kan utnyttjas bättre än vad som är möjligt idag. Just denna yta är i verkligt behov av en ansiktslyftning. Idag ger den ett ytterst undermåligt intryck.

Därför tas samtliga almar samt de risiga buskage som omger dem bort. Även tre andra storvuxna träd som står på konsthallens "piazza" tas bort och istället placeras klotlönnar, *Acer platanoides 'Globosum'*, på strategiskt valda ställen. Dessa tåliga träd med sina klotrunda kronor blir en kontrast till konsthallens stelhet och rimmars med Magistratsparkens mjukhet samtidigt som de utgör ett formstarkt element. Trädskydd och markgaller kompletterar träden.

Planteringsytan bredvid entrén får en ny form, de två borttagna träden ersätts med två klotlönnar, bänkarna ändras plats och kompletteras med ytterligare bänkar och cykelstället flyttas till tegelbyggnadens västervägg.

Befintlig markbeläggning tas bort och ersätts med ljusgrå platsgjuten betong. För att undvika de problem en stor sammanhängande yta av platsgjuten betong kan medföra fälls cortenelister in tvärs över ytan vilket skapar olika sektioner. Vid eventuella markarbeten behöver således inte hela ytan gjutas om utan enbart en sektion, vilket ju är praktiskt. Detta grepp tillför även ett estetiskt värde samtidigt som det anger riktning och ger en rytm då man rör sig över ytan.

Ovan:
Buskage och pyramidalmar
som tas bort
Till vänster:
Befintlig marksten
Till höger:
Snitslad bana till konsthallens
entré

TRÄD SOM
TAS BORT

ÄNDRAD FORM PÅ
PLANTERINGSYTAN,
FLYTT AV CYKELSTÄLL
TVÅ TRÄD ERSÄTTTS
MED KLOTLÖNNAR

BEFINTLIG MARKSTEN
ERSÄTTTS MED PLATS-
GJUTEN BETONG

Sittplatserna bör även de ses över. Soliga dagar är det ont om sittplatser på denna yta och därför skall ytterligare sittmöjligheter skapas. De två bänkar som står vid ginkgobeståndet i gränsen mellan parken och den hårdgjorda yta som tillhör konsthallen tas bort. Bänkarna utgör en fysisk barriär in mot parken vilket kan vara orsaken till att den sydöstra delen av parken är så pass oanvänd. Även bänkarna används sällan vilket kan bero på deras placering med ryggsstödet åt den öppna parken. Placeringen strider mot den bekanta "prospect and refuge"-teorin eftersom de inte ger något skydd i ryggen samtidigt som man har dålig överblick över omgivningen då man sitter här. Skall man promenera västerut är man idag tvungen att nyttja den smala gångbana som är inklämd mellan parken och den hektiska cykelbanan längs med S:t

Johannesgatan. Promenaden hade säkerligen blivit mer angenäm om man kunnat ta sig vidare över Pildammsvägen genom parken. Därför anläggs en grusgång från den punkt där bänkarna stod fram till den befintliga grusgången i den sydvästra delen. Gången placeras så långt söderut som möjligt för att få en så största möjliga sammanhängande gräsyta mellan gången och buskagen som avgränsar mot lekplatsen. På så sätt kan man ta sig till övergångsställena vid Pildammsvägen utan att behöva trängas med cyklister, samtidigt som man får parkupplevelse, samtidigt som ytan kan användas för utställning. Filosofin är att öppna upp in mot parken och öka samverkan mellan konsthallen och parken. Från konsthallen dras man in i parken eller tvärt om, från parken dras man in i konsthallen.

NY GRUSGÅNG
GENOM PARKEN

BÄNKAR FLYTTAS
FÖR ATT GE RUM
ÅT NY GRUSGÅNG

CYKELBANA
MED TRÅNG
TROTTOAR

TRÄD OCH BUSKAR TAS
BORT FÖR ATT TYDLIG-
GÖRA KONSTHALLENS
ENTRÉ

Ovan från vänster:
Svåråtkomlig del av parken
Bänkar som flyttas för att tillgängliggöra
parken
Föreslagen grusgång genom parken
Till vänster:
Cykelbanan med tillhörande trottoar
Till höger:
Entrén göms bakom buskage

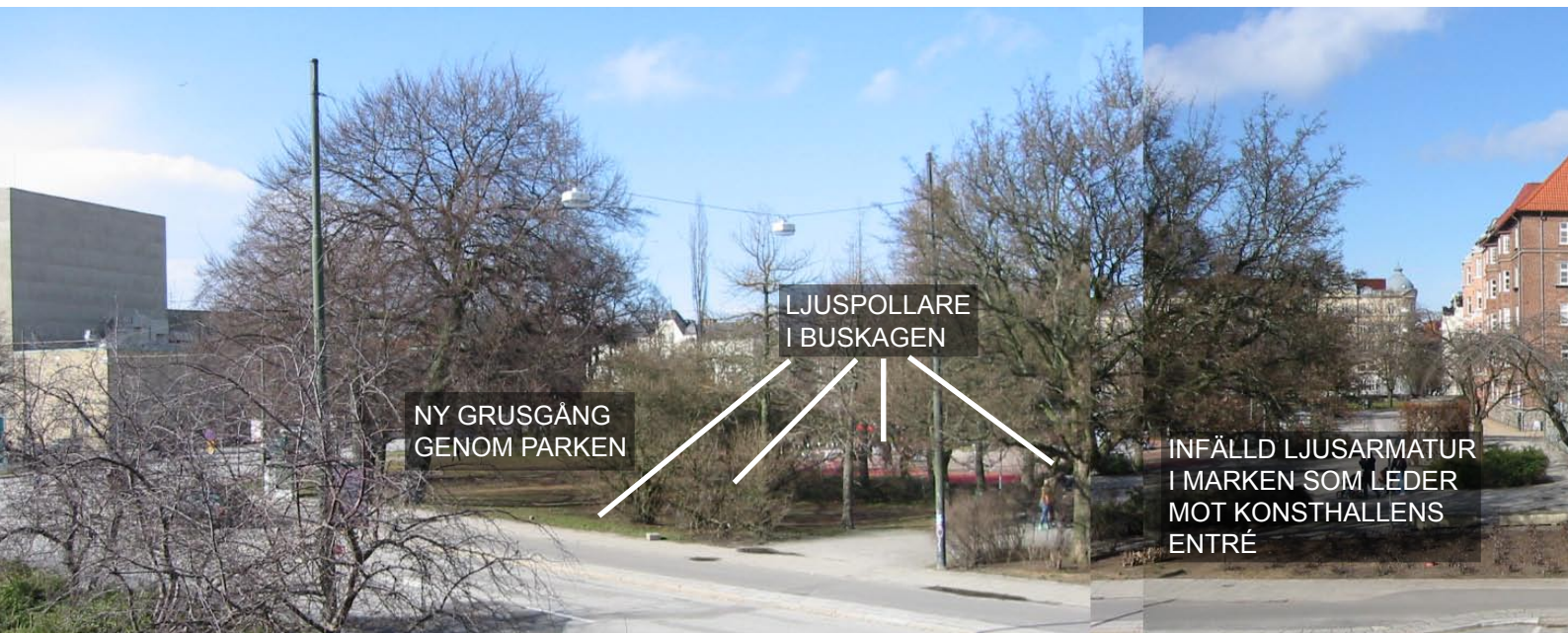

CYKELBANA
MED TRÅNG
TROTTOAR

Med hjälp av ljus kan platsen göras mer inbjudande och människor kan styras mot konsthallen. Detta görs genom att armatur fälls in i den platsgjutna betongen och på så vis guidar ljuset människor i riktning mot konsthallens entré. Samma armatur kommer även leda utåt parken då man lämnar byggnaden, eller utåt cykelbanan. Genom att låta ljuset passera över cykelbanan kommer cyklisterna uppmärksammas på att något är i görningen, vilket dels leder till ökad uppmärksamhet och även att farten sänks något och i förlängningen

kanske de stannar för att se den pågående utställningen i parken eller inne i konsthallen. Armaturen kommer på samma vis som cortenelisterna att fungera som gräns för betongsektionerna.

En park känns otrygg efter mörkrets inbrott. Det är därför av vikt att arbeta med ljussättningen i parken. Buskagen runt lekplatsen måste ljussättas, lämpligast medelst ljuspollare inuti i dem. Trädsamlingen vid S:t Johannesgatan är mörk och föräras även den med ljuspollare.

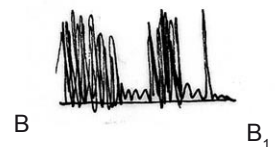
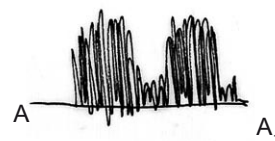
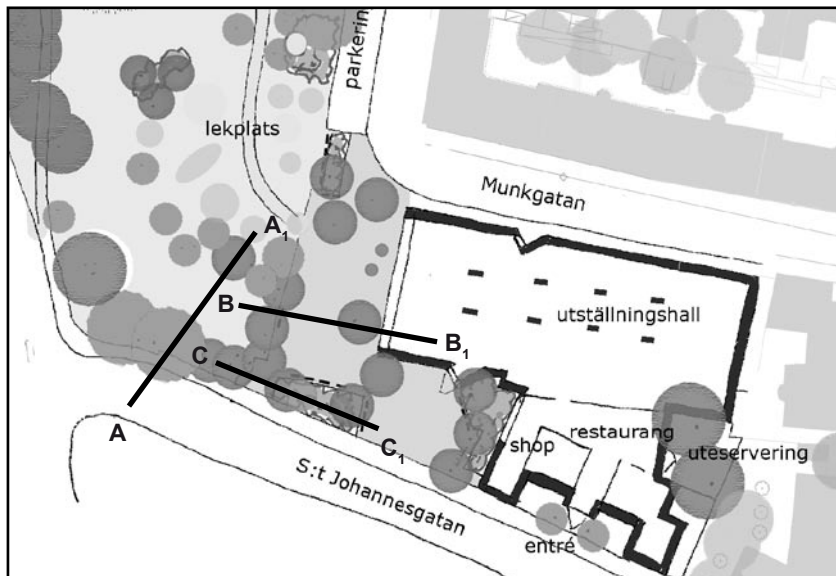
Infälld armatur i markbeläggnigen ger ett vackert ljus och visar riktning. Mörka buskage upplevs som otrygga, framförallt efter mörkrets inbrott. Därför placeras ljuspollare i dem.

111

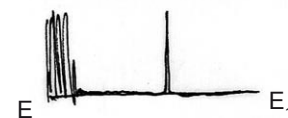
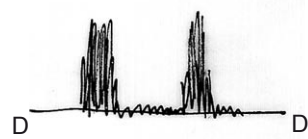
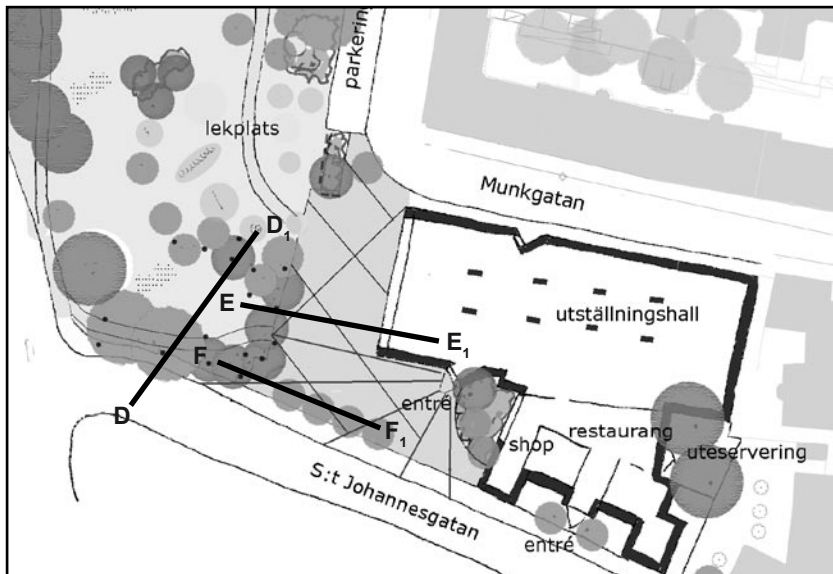

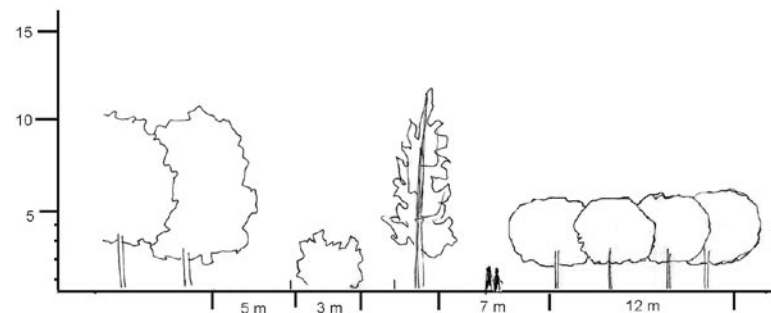
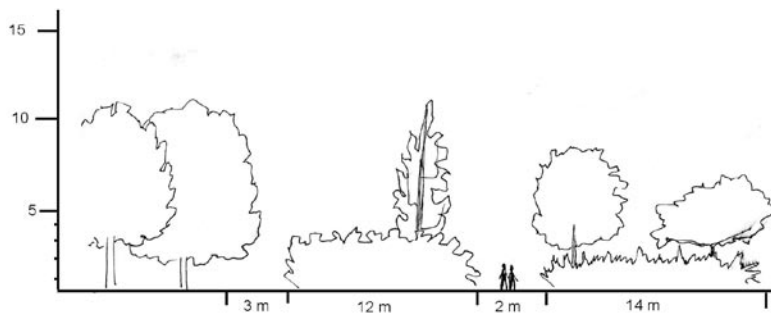
SEKVENSTUDIER OCH SNITT

FÖRE

EFTER

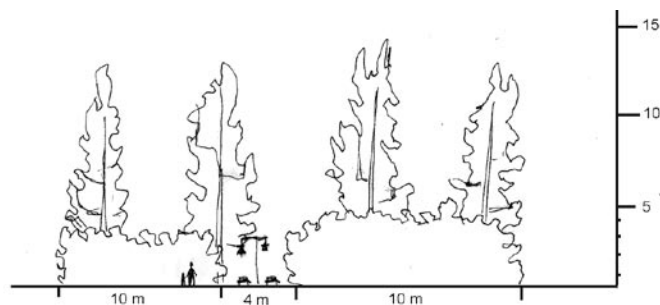
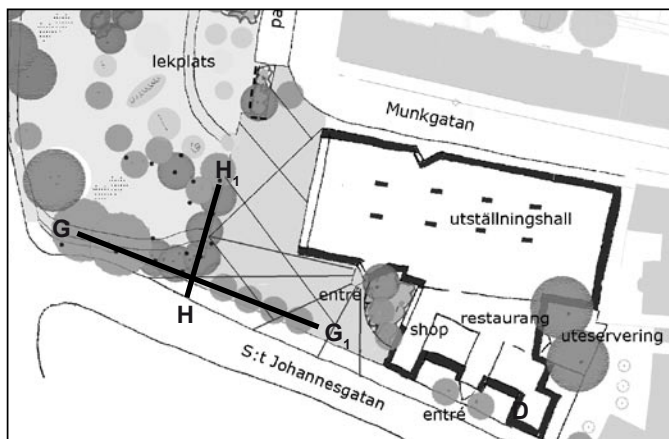

G

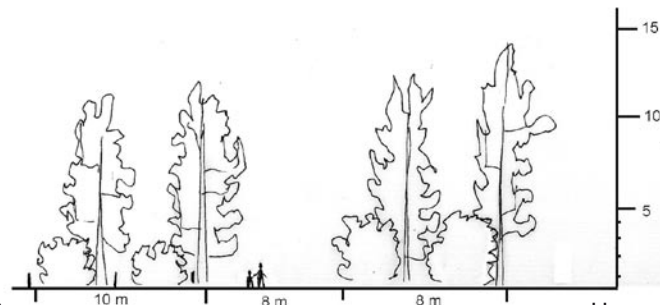
G₁

Buskagen längs med S:t Johannesgatan öppnas upp och ljussätts. Det snåriga buskaget tas bort och ersätts med klotlönnar för att förstärka rumskänslan på piazzan.

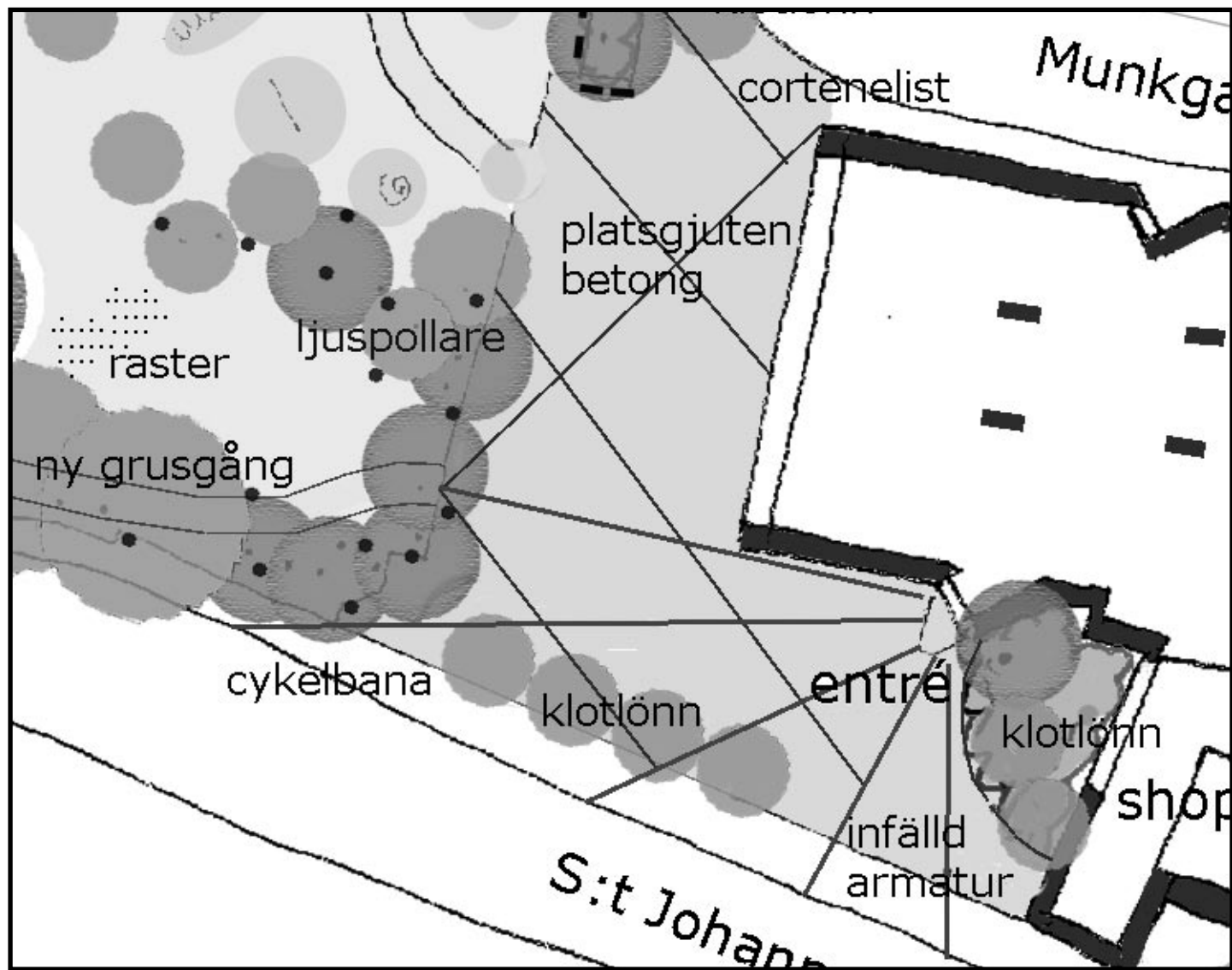

H

H₁

Bänkarna som avgränsar mot parken tas bort för att lämna plats åt ny grusgång genom parken

FÖRSLAGETS MATERIALVAL

Till vänster från ovan:
Ljuspollare som placeras bl a i buskagen
Cortenelister som avdelar betongsektionerna
Ljusarmatur för marken
Ovan:
Klotlönn inklusive markgaller
Cortenelister som omger planteringsytan

FLEXIBLA UTSTÄLLNINGAR

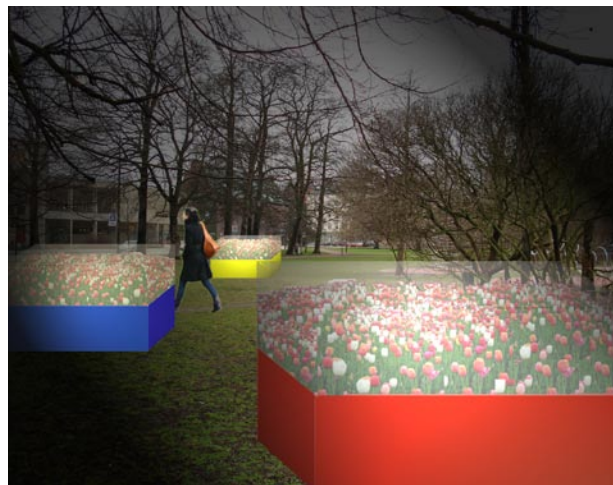
Detta förslag syftar till att skapa en god miljö kring Malmö Konsthall samt förbereda för konstarrangemang i Magistratsparken. Förslaget kan synas något försiktigt eftersom det inte medför någon radikal förändring av platsen. Det beror på att dess avsikt är att förbereda platsen för utställningar av konst inom olika genrer, samtidigt som platsen även fungerar då det inte pågår någon utställning. Det ska vara möjligt att uppföra performancekonst av olika slag, videoinstallationer i form av projicering av ljus, bild och ljud, bildkonst, installationer och skulpturer. Tänk om Louise Bourgeois skulptur Maman, föreställande en gigantisk spindel, kom på besök i parken? Eller om trädkronorna plötsligt börjar ge ljud ifrån sig.

Man kan även bjuda in landskapsarkitekter och trädgårdsdesigners för att arrangera utställningar i parken. Även under vinterhalvåret skulle intressanta utställningar kunna ske i parken och på piazzan. Varför inte låta en fotoutställning föreställande blommor för att färgsätta parken och lysa upp den mörka årstiden? Eller en fotoutställning där motiven

föreställer landskap klädda i vinterskrud, kanske den enda form av snö som kommer synas i Skåne. Detta blir som en form av fonder eller kulisser till omgivningen. Fotona kan antingen tryckas på speciella väderbeständiga dukar eller på plexiglas. Det sistnämnda alternativet ger transparenta fotografier som ju också är effektivt.

Vill man dra tanken gällande blomsterarrangemang till sin spets kan man placera ut uppvärmda kuber i transparent plexiglas i vilka man planterar vårlökar som efterhand kan ses växa och slå ut! Nedre delen av kuben kan utgöras av färgsatt plexiglas vilket ökar kontrasten och ger ett speciellt ljus som lyser upp i vintermörkret och ger färg och värme!

Det är omöjligt att rada upp alla tänkbara former av utställningar som skulle kunna äga rum i parken. Tanken är att förbereda platsen med en stor flexibilitet så att konstnärer kan disponera ytan så som önskas utan att parkens kvaliteter blir lidande.

DISKUSSION & REFLEKTION

Som en röd tråd genom detta arbete löper en ständig strävan efter att skapa en vacker omgivning som passar en konstinrättning av Malmö Konsthalls kaliber. Det har redan från start stått klart att Magistratsparken bör innefattas i detta projekt då den lyfter platsen ytterligare en dimension. Viljan att utnyttja parken och konsthallens piazza för konstarrangemang utomhus har växt sig allt starkare under projektets gång.

Målet med detta arbete har varit att omgestalta den miljö som omger Malmö Konsthall och få konsthallen och Magistratsparken att samverka bättre än i dagens läge samt att hitta ett sätt på vilket man kan tillgängliggöra konsten för gemene man genom att förbereda för konstarrangemang utomhus. Dessa tre mål kan nås med hjälp av en flexibel utställningsyta som flyter över områdesgränserna. På så sätt presenteras konsten på ett multifunktionellt plan, där man erbjuds såväl konst som parkupplevelse parallellt. Malmö Konsthalls utemiljö är i stort behov av en ansiktslyftning, framförallt dess piazza och det är mer naturligt att parken och konsthallen knyts samman än att de verkar var för sig, så som fallet är idag.

En fråga som dök upp i ett väldigt tidigt stadium i projektet var varför man skall ha tillfälliga utställningar utomhus på just denna plats. Här finns ju redan en konsthall som utgör en mycket populär utställningslokal. Tillfälliga utställningar kan ske var som helst i staden. Det visar om inte annat utställningen Besökarna och Gallerinatten 2006 i Malmö. Varför skall då en park och en konsthalls piazza förberedas för

detta? Svaret är helt enkelt att det är en given plats just eftersom Malmö Konsthall ligger här. Människor hittar till Malmö Konsthall, platsen är centralt belägen och många människor passerar här, därför kan konst som ställs ut här nå många människor.

Ytterligare anledning att arrangera konstutställningar här är att man kan skapa en scen som faktiskt har en fysisk begränsning samtidigt som flexibiliteten inom den är enorm och inbjuda konstnärer till utställning inom just denna specifika yta. I diskussionerna med de tre konstnärerna kom det fram att man gärna vill styras något, men ändå ej begränsas, i sitt konstnärskap. Då det existerar givna ramar inom vilka friheten är stor lockas konstnärernas skaparglöd fram och får deras kreativitet att flöda. Flexibilitet har således varit ett av nyckelorden i diskussionerna.

Ett annat argument mot att arrangera utställningar i parken var att det kunde uppstå konflikter mellan konstnären som ställde ut inuti konsthallen och den som ställde ut i parken. Detta bör man givetvis ta i beaktande men det är inte ett problem som inte går att lösa.

Under arbetets gång har det stått klart att vad man än skapar är det alltid någon som anser det vara positivt och någon som anser det vara negativt. Det som är korrekt för en person utgör ett totalt klavertramp för en annan. Det är viktigt att samla kunskap och information på områden man ej bemästrar och ta andras kompetens och kommentarer i beaktande, men man bör dock inte lyssna blint till dem. Får man medhåll för sina idéer kan det leda till att man varken finslipar sina argument eller vidareutvecklar sina idéer eftersom de redan sålts in, vilket ju kan vara en nackdel, eller åtminstone inte till gagn för projektets utveckling. Mothugg resulterar ofta i ett bättre resultat, eftersom man då måste slipa argumenten och utveckla idéerna för att övertyga om projektets varande.

Detta projekt har stött på både mothugg och medhåll. Tillfälliga utställningar i Magistratsparken väcker känslor av skilda karaktär. Några ogillar tanken och andra är begeistrade. Utställningsformen verkar dock intressera såväl konstnärer som de människor i parken som tillfrågats. Att välja denna plats för konstutställning utomhus är positivt eftersom Malmö konsthall kan agera dragplåster. Det är även många som passerar platsen exempelvis i bil längs med Pildammsvägen eller på cykel längs med S:t Johannesgatan, och på detta vis skulle deras intresse för konst kunna väckas. För det första berikar man deras färd och för det andra kan man intressera dem att

återvända till platsen för att se vad det var som egentligen försiggick där. Genom att lägga till en utställningsaspekt i parken kan man befästa Magistratsparkens position på människors mentala karta och göra platsen till en plats som besöks i större utsträckning än idag. Uttrycket att inte se skogen för alla träd kan appliceras för att beskriva människors upplevelse då man besöker en park man är van att besöka. Parkkvistelsen torde kunna berikas genom förekomsten av temporära utställningar som förändrar upplevelsen av platsen drastiskt på kort tid utan att innebära att parkens kvaliteter förtas eftersom parken ter sig som vanligt då ingen utställning pågår. På så vis kan man radera den slentrianmässiga parkupplevelsen och få människa att observera och uppmärksamma olika fenomen i parken.

Konst kan egentligen ställas ut hur som helst och var som helst, vilket framgått på flera ställen i detta arbete. Utställningar på den här platsen kommer visa på ett nytänkande gällande konstutställning utomhus eftersom man har förberett för ett stort antal konstformer på en och samma plats. I Malmö finns det idag inte någon plats utomhus man frekvent kan besöka för att se konstutställningar utomhus. Att skapa ett temporärt och flexibelt galleri utomhus medverkar till att skapa rum för nya möjligheter och upplevelser vilket förhoppningsvis kommer att sätta Malmö på den internationella konstscenens karta.

SLUTNOTER

01. <http://www2.malmo.stadsbibliotek.org/nivelo/normal.po?sida=1212>, 2006-07-21.
02. <http://www.konsthall.malmo.se/o.o.i.s/2633>, 2006-07-24.
03. Grahn, Patrik, Naturen och trädgårdarnas betydelse för hälsan – en teoretisk bakgrund.
04. Kenneth Kempendahl 2006-03-03.
05. Borg, Jennie, Gröna Fakta 8/2000.
06. Appleton, Jay, 1975, s 73.
07. Jennie Borg, Gröna Fakta 8/2000, s 4.
08. Kaplan, R, Kaplan, S, Ryan, R., L., 1998, s 37.
09. Gabrielsson, Chatarina, s 227-228.
10. Reichert, Emma, Sveriges mest förekommande typ av offentlig konst.
11. Stig Kälvelid 2006-11-12.
12. Broschyr Wanås Foundation till utställningen Insight Out.
13. Andersson, S-I & Høyer, S, C 1993, s 8-11.
14. Andersson S-I & Høyer, S, C 1993, s 62.
15. Andersson S-I & Høyer, S, C 1993, s 62-67.
16. Kindvall, Anna, 2006-04-20.
17. Hansson, Beatrice, 2006-05-19.
18. Wirling, Åsa, Broschyr till Gallerinatten i Malmö 2006.
19. Åsa Wirling 2006-10-25.
20. Åsa Wirling 2006-10-25.
21. Katalog 35 Statens konstråd 2005.
22. Broschyren till utställningen Besökarna i Malmö 2006.
23. Monica Larsen Dennis 2006-10-28.
24. <http://www.konstframjandet.org/besokarna/nr08.html> 2006-10-30.
26. Caroline Mårtensson 2006-11-02.

KÄLLOR & LITTERATUR

TRYCKTA KÄLLOR

Böcker

ANDERSSON, SVEN-INGVAR & HØYER, STEEN, 1993, *C Th Sørensen – En Havekunstner*, Arkitektens forlag, Skive
APPLETON, JAY, 1975, *The experience of Landscape*, Wiley, London.

BORG, JENNIE, *Ljus utomhus för trygghet och skönhet i staden*, Gröna Fakta 8/2000, Movium

GABRIELSSON, CATHARINA, *I kontakt med verkligheten – om relationen mellan konst och arkitektur*
ur GROMARK, S, NILSSON, F (red) 2006, *Utforskande arkitektur*, Axl Books, Danmark

KAPLAN, R, KAPLAN, S, & RYAN, R. L., 1998, *With people in mind*, Island Press, Washington DC

Kataloger

HOLST-EKSTRÖM, MÅNS, BENGTSSON, ANKI, *Monika Larsen Dennis Matters* Repro2000, Malmö, ISBN 91-973843-4-8

ERIKSSON, SUSANNE (red), 2006 Katalog 35 Statens konstråd 2005, Trydells Tryckeri AB, Laholm, ISSN 1651-4564

OTRYCKTA KÄLLOR

Artiklar

GUSTAVSSON, EVA, 1999, *Trädgårdskonst eller trädgård som konst*. Nordisk arkitekturforskning nr 4/1999, s 37-58

GRAHN, PATRIK, *Naturen och trädgårdarnas betydelse för hälsan – en teoretisk bakgrund*, s 1-19

REICHERT, EMMA, *Sveriges mest förekommande typ av offentlig konst*

Broschyrer

Broschyr till utställningen Insight Out, Wanås Utställningar

Gallerinatten i Malmö 2006, Konstfrämjandet

Internet

Malmö Stadsbiblioteks hemsida: <http://www2.malmo.stadsbibliotek.org/nivelo/normal.po?sida=1212>, 2006-07-21

Malmö Konsthalls hemsida: <http://www.konsthall.malmo.se/o.o.i.s/2633> 2006-07-24

Konstfrämjandets hemsida: <http://www.konstframjandet.org/besokarna/nr08.html> 2006-10-30

Samtal

Beatrice Hansson, konstnär, intervju 2006-05-19

Monika Larsen Dennis, konstnär, intervju 2006-10-28

Kenneth Kempendahl, park- & gatuingenjör, intervju 2006-03-03

Anna Kindvall, vikarierande intendent Malmö Konsthall, intervju 2006-04-20

Caroline Mårtensson, konstnär, intervju 2006-11-02

Åsa Wirling, konstnär, intervju 2006-10-25

Stig Kälvelid, konstnär, mailintervju 2006-11-12

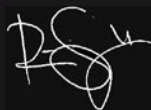
Bilder

Samtliga bilder som förekommer i detta examensarbete är tagna av författaren till detta arbete om inget annat anges.

För fotografierna föreställande Christo och Jeanne-Claudes verk har tillstånd för publicering erhållits av fotograf Wolfgang Volz.

EPILOG

Undertecknad vill tacka samtliga som gjort färdigställandet av detta examensarbete möjligt. Jag är evigt tacksam de personer som ställt upp på intervjuer och diskussioner genom arbetets olika faser. Jag vill visa de konstnärer jag träffat min uppskattning för att de givit mig en inblick i deras värld. Jag vill även tacka min fantastiska handledare Carola Wingren som väglett mig genom denna tid och fått mig att lita på att jag faktiskt besitter mer kunskap än vad jag ibland tror! Vidare vill jag tacka min vän Märiska Bark för all oersättlig hjälp! Slutligen vill jag tacka vänner och bekanta för peptalk under arbetets gång.

A handwritten signature in white ink, appearing to be 'D. S. W.', is centered on a dark rectangular background.

Malmö 2007-03-09

Östra Rönneholmsvägen

grus

raster

gräs

raster

lekplats

parkering

klotlönn

corténelist

Klostergatan

Munkgatan

utställningshall

ljuspollare

platsgjuten
betong

raster

ny grusgång

cykelbana

klotlönn

entré

klotlönn

shop

restaurang

uteservering

S:t Johannesgatan

entré

Rådmanngatan

Malmö
Stadsteater

5 10 20 30 40 meter